

quibus portabantur reliquæ Trojanorum, in Italiam venit, regnante ibi Latino, et apud Athenienses Menestheo, etc. Id ipsum et recentioribus nonnullis probari, quos inter Constantinus Phrygius, idem Schurzleischius affirmat. Cetera legi merentur apud Strabonem lib. v, et Livium i.

Ibid. *Latinus*. Præterquam quod inverso ordine hæc de Latinis atque Æneæ Scaliger refert, prætermittit etiam hic verba, *Latinus in Italia*, atque adeo solos quatuor pro quinque ante Æneam reges censet. Ad eorum regni summam, quæ annorum dicitur circiter cl., notatum in primo Palatino ms. ab antiquario toties laudato, al. annos circiter dcl. Que inquit Schurzleischius, scriptura non inepta esse videtur. Nam Latinis ante Cecropem quoque τὸν διωφῆ Saturnum regnasse memoratur. Imo Cedreus, a quo multum excerpta, Joanni Malale γρονγορ. p. 19 inserta, ablundunt, Saturnum cum Neubrodo eundem fuisse voluit, ὃ δὲ πᾶν ἄνωγος ἴσταν ἀνεγμῶ λαν μέγα. At prior lectio cum computo Synelli convenit, quem consulere de hac controversia, atque cum Gobelino Persona, cosmiodrom. xet. m. c. 22 componere, operæ pretium erit. Equidem vulgatam scripturam et ipse prætulit. Quinque enim quique dicatorum regum ætates, si γρᾶξ secundum Herodotum pro 30 ann. spatio sumatur, annos 150 constituunt.

Ibid. *Ea que de Ulyæe*. Hæc de Ulyssæ Scaliger quatuor post annos differt. Græca etiam, quæ quidem mutilla videntur, ita restituit: Τὰ περὶ Ὀδυσσεύος μεμνημένα, ποῖς τρεῖς τὴν Τυρρηνῶν Σάλλαον ἀπέφυγε, τοῖς ἔθνεος σάλλῃ εἰσθόσαν. In notis Hieronymum, quem τριήρα legisse in Græco, pro τρεῖς, contendit, totam ait sententiam Eusebii dissimulavisse. Nam Eusebius dicit, Ulyssæ effugisse Tyrrhenorum trierem pirateam, quæ vocabatur Scylla: Hieronymus vero, Ulyssæ effugisse Scyllam, monstrum marinum, trieri sua, sive navi qua vehebatur. Sic enim vero cum ipse Scaliger, tum Pontæus, et veteriores pleræque editiones legerant *trieri, vel trierem*: quæ quidem lectio sensum illum reddidit historicæ contrarium. Verum ex Parmensi apud nos, et Palatino primo ms. plurimisque aliis, teste Schurzleischio, qui *trierem* præferunt (quemadmodum et nobis repositum est ex eorum fide), jam liquet, ipsum imo Scaligerum falsa Latini textus lectione fuisse deceptum, quam et libenter, ut facere amat, videtur retinuisse, ut in Hieronymianam interpretationem liberius animadverteret. At Hieronymus recte,

si quid elias *trierem* aut *trierem* accusandi casu vertit, retulitque ad Tyrrhenorum navem: recteque adeo τρεῖς legit in Græco, non τρεῖςς, et Eusebium suum Palæphatō plane consentaneum reddidit. Quidam ex modo laudatis mss. inemendate legunt in subsequentibus, *Tyrrhenorum navem fugerit*, prætermisso *Scyllam*, quod nomen ab antiquario Salmasiano in primo Palatino supra scriptum, suppleri quoque in aliis placet Schurzleischio. Ego, ut istud sufficiam, illud *navem*, quod præcedit, et in aliis libris consideratur, ibi malim expungi: leviora quidem alia in textu castigamus. Palæphati testimonium habes cap. 21: Τυρρηνῶν νῆες (non νῆσος ἰνσὺλα) ἦσαν αὐτὸν ἀπὸ τῆς πύργου τῆς Σαλλᾶς... Ἦν δὲ νῆες τρεῖςς ταχέια, τὴν τὴν ὄνομα, Σάλλα, κ. τ. λ. Adde Hesyehium, Σάλλα, νῆος τις πολεμική, τοῦς ἀπὸ τοῦ σάλλῃ. Deinde Heraclitum cap. 5, et Heraclidis allegorias in fine, et Apollonii scoliastam ad Argonaut. lib. iv, vers. 828. Videtur etiam Virgilius Æneid. v, vers. 122, ad eam Tyrrhenorum trierem respexisse, ubi Cloantho navem eodem nomine appellatam tribuit.

Ibid. *Myænis regn. Orestes*. Hanc Scaliger periocham de Egistho penitus prætermisit: Synellus e contrario ejus quoque regni ἔτη ε', *annos quinque*, addidit. Mallem ego ad septem usque produci, quemadmodum legere est apud Homerum Odys. γ, vers. 303:

Ἐπτάετα δ' ἦν ἔτι πολυχρόσιον Μυαίνης.

Ibid. *Post necem Egisthi*. Minus antea recte, *post mortem*. Synellus Orestis annos ad viginis tres usque protrahit: eo autem magis exaggerat recentiores chronologi, qui eum septuaginta annis regnasse scribunt. Strabo, lib. xii in Arcadia eum tradit obiisse. Vide et Pausaniam in Arcadiis.

Col. 319. *Teutæus*. Dictum pridem ad horum seriem nominum, *Tautæum*, aut *Teudem*, vel cum diphthongo *Tautæum*, propiore vero esse scripturam. Priori modo primus Palatinus ms. altero Jormanides legit: Pontæus autem veteriores editiones secutus, *Tautæum*. Dissentit quoque Synellus in ejus regni annis, quos ad 44 usque exaggerat.

Col. 321. *Hectoris filii Ilium receperunt*. Annis abhinc octo hanc demum recenset periocham Scaliger mss. quos scio omnibus, editisque libris contradicentibus. Tum mirari non desinit in notis, quo modo Ilium Hectoridæ repetiverint, jam deletum et solo æquatam. Deinde qui

sint isti Antenoridæ, præter posteritatem Antenoris, qui, Venetiis occupatis, Patavium condidit? Ad hæc, quomodo Helenus poluit esse auctor hujus expeditionis, qui semper post exidium Trojæ in Epiro vixit? Postremo quos Hectoridas hic intelligere debemus, omnibus liberis Hectoris, etiam puero Astyanacte, interfectis? Quæ omnia, cum Troicarum rerum memoriis pugnantia accepisse ait Eusebium a supposititis scriptoribus, Dictye Crete, et Darete Phryge. Nihiloscilicet non diffitetur, apud Dionysium Halic. lib. i dici, Ascanium restituisse in paternum imperium τὸς Ἐκτορῆας ἐπὶ Νεοπόλεμος ἔξ Ἑλλάδος ἀρριμένους, quod sentit habere aliquid commune cum historia hæc, quam tangit Eusebius. Addendus autem erat et Strabo lib. xii, p. 596, qui nonnulla Troici campi loca ex Homeris testimonio Antenoris filii attribuit: atque illud cum primis, quod Scamandrium, sive Astyanacta, Hectoris filium, ejusque posteros, diu circa Soepsin tradidit regnasse. Ipse etiam Homeris vaticinium de Æneæ posterorumque ejus regno intra Troicos fines videtur conclusisse, ex quo cum in Italiam venisse cum historici quidam, tum Bochartus multis argumentis in epist. ad v. cl. de Segrais contendit, licet melioribus fortasse aliis a Thoma Rikyo refutatus. Porro quod aiunt Astyanacta ab Antenore expulsum ab Æneæ contra Antenoridas fortiter dimicante, regis sedibus restitutum, legere est in Servii commentariis ad lib. ix Æneidos, vers. 264. Atque hoc ferme est (ut se res habuerit) quod ex operis sui instituto refert Eusebius. Cæsterum et Pausanias in Phocidis c. 27, Glaucum et Eurymachum Antenoris filios memorat Trojano bello superstitēs, quibus alii addunt Helicarnem, Polybum, Laodoemum, etc. Notus quoque Collis Antenoridarum ex Symmacho, seu potius Lysimacho vetusto scriptore apud scholiastam Lycophronis, etc. Schurzleischius ait: Antenoridæ ergo non tam urbem Trojanam tenuerunt; eam enim restaurarunt Hectoridæ: quam ditionem Troicam possederunt. In Eusebii tamen eclogis Scaligeranis, τὸ Ἰλιον ἀνεκτίσαντο legitur, pro ἀνεκτίσαντο. Legit quoque Scaliger in Latino, *Heleno sibi subsidium*, etc. pro eis.

Ibid. *Lydi mare obtinuerunt*. Notatum ante nos doctis viris, hæc de maris imperio penes Lydos, Eusebium e Castoris Rhodii libro Ἱστορῶν θαλασσοκρατούντων, accepisse. Quod interserit in Græco Synellus, ex xai Maloves ex eorum videtur sententia derivatum, qui hosce Græcos

ex Meonia in Italiam venisse crediderunt. Monet vero Simsonius chronic. cathol. part. ii, Mæones, qui post Troicum sæculum Lydi denominati sunt, aut nondum, aut quod verius existimat, nunquam maris imperium obtinuisse. Ipse Lydorum nomine Tyrrhenos intelligi arbitratur. Sed et βαλσαροκράτας annos 57 addit Syncellus, et quod primi Lydi inter maris dominos fuerint; omnino enim illud πρώτοι huc pertinere, non reddandare, ut Goaro videbatur, aut ad sequentem rubricam referendum esse, Schurzleischius evicit.

Col. 321. *Zeuxippus an. 31*. Solos triginta Synellus numerat: quanquam 15 in Græcis collectaneis Scaliger notet, ex Latina, ut videtur, interpretatione. Ab utroque discedit Parmensis ms. qui 31 non hic solum loci Romanis notis, sed et coherenter in subnexa diuimertatione, annos computat. Totam porro subsequentem periocham de balneis Zeuxippi apud Byzantios, librorum, et credere par est, oycantia, idem ms. prætermittit. Scaliger mavult *Byzantinorum* legere. Satis autem erudite in notis multos memorasse ait, λουτροῦ τοῦ λεγομένου Ζευξίππου, in urbe Byzantina; quos inter Cedrenus, qui a Jove Ζευξίππου, in ejus templo constructum fuit, appellatum vult. Meminerunt etiam epigrammata Græca in anthologia. Præter omnes luceat Petrus Gilius Aquitanus, vir doctissimus, lib. ii, cap. 7 topographiæ Constantinopolæ. Addit hisce auctoribus Schurzleischius, et consuli jubet chronicon paschale pag. 620, edit. Par. Joann. Malalam pag. 384, et Dufresnium in CPoli Christiana lib. i, sect. 27.

Ibid. *Pyrrihus Delphis*. Receptor isthæc apud veteres sententia est Pyrrhum fuisse ab Oreste occisum, conjugis erepte causa, ut canit Virgilius Æneidos iii:

Ast illum erepta magno inflammatus amore
Conjugis, et scelerum furis agitatus Orestes
Excipit incautum, et patrias obtruncat aras.

In eandem opinionem Velleius Paterculus et alii concesserunt. Strabo autem, lib. ix, pag. 645, traditum fabulis narrat, illum a *Mackareo, Delpho homine, interceptum, quod Pyrrhus panas a deo paternæ (Achillis) cædis posceret, vel quod probabilis est, quod templi opes invaderet*. Nec fere dissentit ab eo Pausanias in Phocidis, ubi Pyrrhum ab Apollinis ipso sacerdote tradit occisum; quam cædem jussu Pythiæ patriam scribit in Atticis. Alii alia; nam et quidam casu,

contentione orta inter sacrificulos, in eo tumultu interfectum, alii factum aiunt consilio atque opera Pyladis, non solum ob Orestis amicitiam, sed etiam ut proavum suum Phocum ulcisceretur, et cætera, quæ persequi diutius non valet. Quoad Latinam lectionem, Parmensis et Palatinus primus ms. *Macherei* legunt, Pontæus alique *Macherei*: quod ex Grecis, Schurzleischio iubente, castigamus in *Macherei*. In fine Scaliger habet, *quo tempore etiam quidam, etc.*

Col. 321. *Heli sacerdos an. 40.* Conferendus scum ipso est Eusebius hac super re preparat. evang. lib. x, cap. 14. Theophilus juxta LXX numerat annos 20; Clem. 1 stromat. juxta Hebræum 40. Tota discrepantia ratio ex eo videtur repetenda, quod Heli partim solus, partim cum Saule regnum administraverit. Diceamus ad Saulem de hoc ipso iterum. Eusebius, ut videtur, Hebræorum numerum præfert: et quod alias notatum nobis est, contra receptam hæctenus vulgo sententiam non ideo præfert, quod minor sit illo, quem reddunt Septuaginta interpretes, cum e contrario sit altero tanto major; sed quod Hebræo archetypo fidelissimè adhaerere, semel propositum habuerit. Hanc auctoris nostri mentem neque Syncellus assensu est, qui eum plane immerito suggillat hic loci, quod τὸ Ἑβραϊκὸν ἠκολούθησεν ἀπὸ οὐδὲ ἀπαγγελάμενος, *Hebraicam litteram, contrarium etiam pollicitus, sequitur.* Putat scilicet, dixisse alias Eusebium, velle se minorem num. ἀπὸ αὐτοῦ sequi, non quia Hebraici textus, sed quia minor esset: cum omnino Hebræi archetypi rationem habere se velle dixerit, atque ibi minorem, ut est fere semper alias: hic majorem numerum, eadem illa de causa, probet. Jam vero neque illud prætereundum est, quod in Scaligerana atque aliis nonnullis antiquis edit. continentis serie huic pericli subjungitur: *Hebræi hinc tradunt esse Phineem.* Nihil simile neque nostri habent, neque alii magno numero, quos consulit Pontæus, mss. libri æque atque editi. Videtur etiam criticis fraudi fuisse nomen Heli atque Eliæ similitudo, ut Luc referent ad pontificem, quæ ex Rabinorum sensu ad Eliam prophetam pertinebat: inter cætera enim, quæ gens illa somniis eudendis nata de Phinee commenta est, habetur hoc ipsum, quod sub Eliæ persona ac nomine venturus sit. De Heli autem quod ipse sit Phinees, nunquam apud eos legi. Falsus Hieronymus in ques-

tion. Hebræis in appendice tomi tertii ex recensione nostra ad I Regum 41, non de Heli pontifice, sed de viro Dei, qui illum est allocutus, hæc refert: *Hunc virum Dei Judæi Phineem dicunt, quem et Eliam autumant.* Videtur que in hunc locum nobis annotata sunt. Scaliger, hallucinatione ista non animadvertens, plura huc congerit, quæ parum ad rem faciunt.

Ibid. *Heraclidarum descensus.* Post adhuc sex annos Scaliger, contradicentibus mss. editisque pluribus libris, Heraclidarum descensum refert. Sane et veteres chronologi in his recensendis variant: sunt siquidem qui in tricesimum a Trojæ excidio, et qui in quinquagesimum aut sexagesimum, denique et in octogesimum usque annum conjiciant. Causa inde petitur, quod Heraclidæ sæpius hunc descensum tentarint, successu parum prospero. Et primo quidem, duce Hyllo, ipsomet Herulis filio, deinde hujus filio Cleodæo, postea Aristomacho Cleodæi f. Herulis pronepote. Demum voti compotes facti sunt, Procle et Eurysthene ducibus, Aristomachi nepotibus ex Aristodem. Videndus Diodorus lib. iv, sine quo, ut ait Scaliger, hæc capere non potes. Interim ex his, qui octogesimo post Trojæ casum anno, reditum Heraclidarum contigisse scribunt, est omnium vetustissimus apud Clementem stromatum lib. i. Eratosthenes, qui τὰς χρόνους ἀπὸ ἀναρχίας ἀπὸ τῆν Τροίας ἀπέδοτος ἐπὶ Ἡρακλεῶν κἀθόδου, ἐπὶ οὐδοίοντα: *tempora sic describit, a Troja quidem capta ad Heraclidarum descensum, anni octoginta.* Rationes istas Paterculus quoque lib. i, cap. 2, probat: *Tum, inquit, fere anno octogesimo post Trojam captam, centesimo et vicesimo quam Hercules ad deos excesserat, Pelopis progenies, quæ omni hoc tempore, pulsus Heraclidis, Peloponnesi imperium obtinuerat, ab Herculis progenie expellitur. Ducis recuperandi imperii fure Tamenus, Cresphontes, Aristodemus, quorum abavus (Hercules) fuerat. Cætera videtur, ex quo isthæc de libavimus, Simsonium chronici cathol. part. de universa illa historia luculentissime edisserentem. Confer, si libet, etiam que de Apollinis responso obscurissimum ad Heraclidas observavit (Enomaus apud nostrum Eusebium lib. v preparat. evang. cap. 20.*

Ibid. *Ascanius.* Omnino perperam, et contra veterum librorum fidem Scaliger hanc de condita ab Ascanio Alba periocham ante annos retulit duodeviginti. Et Eusebium tamen in

notis de ingenti prochronismo accusat, quem sua ipse culpa admisit: ac temere ait, condonandum illi auctori, Romanarum originum ignaro, quisquis is fuit, qui Eusebio persuasit, Ascanium initio regni sui condidisse Albam, cum eam condiderit postquam novercale Lavinium reliquisset. Nempe hoc faciunt proxime ad verum accedere cum Pontæus, et quos ille consulit mss. libri atque editi, tum nostri omnes, et quatuor Palatini, juncta Sichardi editione apud Schurzleischium, qui pari consensu ad num. huncce Latinum 21, sive Abrahamitium 762, hæc referunt. *Legit præterea minus recte Scaliger, derelicto noverca sue Lavinia regno, Albam condidit, etiam cognomen Longam, prætermisso. Quod quidem et primus Palatinus tacet, et Lavinium habet, pro Lavinii: ex quo mallet rescribere Schurzleischius, derelicta noverca sua Lavinii, longam Albam condidit: et sue emendationi favere Plinium lib. i, cap. 3, contendit.* Falsum enim, subdit, est, ideo Ascanium statim regnum dereliquisse, quia Albam maluit esse metropolim. Deduxit potius Ascanius, filius, ut Dionysius voluit, Laviniam, verius vero ejus privignus, coloniam, condiditque, μετὰ τῶν ἀπὸ τοῦ Λαβίνου Λατίνων, Τρώων ἕκτων, Albam Longam. Nihil minus rex Latinorum esse non desit, neque Lavinia ejus loco dominata esse, apud ullum scriptorem legitur, vel etiam Romanum imperium divisum fuisse. Suspiciat tamen Dionysius Halicarnassensis, sub muliebri aliquando tutela regnum Latinorum fuisse, cum nondum fuerit post obitum Æneæ Ascanium imperio maturus, nec diffidetur tamen, omnia esse ἄπορα καὶ παραδόξων γεμόντα quæ eruant, οἱ τὰ Διὸς ἰδέοντα assecuti. Adde nunc ex Aurelio Victore isthæc: *Ascanius, completis in Lavinio 30 annis, recordatus novæ urbis condendæ tempus advenisse (ex numero porcorum quos pepererat sui alba), circumspexit diligenter finitimas regiones, speculatus montem editum, qui nunc ab ea urbe quæ in eo condita est, Albanus nuncupatur, civitatem communit, eamque ex forma (quod ita in longum porrectus esset) Longam: ex colore suis Albam cognominavit.* Veriorem etymologiam profert Diodorus Siculus laudatus Syncello, ab Alba fluvio, quem sequens ætas Tiberim dixit: *Ἐν ἀνίρματι ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ τότε μὲν Ἄλβα καλεσμένου, ὡν ἐπὶ Τιβέριος ἵσχυαίοντο.*

Ibid. *Mycenis regn. Tisamenus.* Tisamenus Scaliger ante annos quinque recensuit, solidò juxta ejus rationes decennio ante Heraclidarum

descensum. Qua in re nec sibi quidem constat; nam Heraclidarum illud gestum ideo sex annis a recensione hæc nostra distulit, ut, Tisamenum in Peloponneso regnum potente, accidisse significaret: et hunc tamen, sui immemoro, tanto fecit intervallo præcedere, ut neque posset cum ejus vita gestum illud concurrere. Enimvero Tisamenum, ut et fratrem ejus Penthilum, solo post Orestis patris obitum triennio regnasse, scribit Velleius Paterculus lib. i, cap. 1. Proinde rectius fortasse in primo Palatino ms. isthæc periocha ad num. 26 Latinum, qui est Abrahamitium 867, referetur. Alii Palatini codices minus recte Tisamenum, ut et Sichardi editio Tissamenum, legunt.

Col. 321. *Julian filium.* Primus Palatinus ms. *Julum* vocat: notatumque ibi antiquario Salmasiano al. *Julium Sylvium* legi, quam lectionem, inquit Schurzleischius, retinent tres Palatini mss. et Sichardi editio. Ac porro pergat ille, *Julum* sane vocat Strabo lib. xii, p. 595, et plerique alii. *Sylvium* si retinemus, meminimus, quod dicitur numero 879 omnes a Sylvio Postumo, Albanorum rege, *Silvius* esse dictos. Ὁ τρίτος, ἀναρχονομός. Οὐκὼν γὰρ ἦν ὁ Σιλύσιος ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἢ τῶν βασιλέων ἱστορία. Adde eologas ex Eusebio Scaligerana, lib. i, p. 34, et Syncellum p. 177, ubi utrobique vocatur Σιλύσιος Ἰούλιος. Ceterum neque hujus loci, neque proxime antecedentis suppetunt Græca: quamobrem Scaliger suspiciat, hæc de suo Hieronymum exaggerasse, qui ab excidio Trojæ in hoc chronico se multa de historia Latina aspersisse dicit.

Col. 323. *Agon Lyceiorum.* Atque hæc Scaliger triennio ante collocat. In notis de Lyceorum agone (sic enim legi vult pro *Lyceiorum*; nam et sacra, non Λύκεια, sed Λύκεια antiquis appellatur) satis erudite, proluxe autem fortasse nimis ex Pindaro ejusque veteri scholiaste, Pausania in Arcadiis, Theophrasto apud Porphyrium, atque aliis, que hanc tamen referunt, addit ad rem videtur. Hæc summa rei est, Lyceonem Jovi Lyceæ sacra Lyceæ olim instituisse, cum in monte Lyceæ urbem Lyceosuram condidisset. Porro Lyceonem Nyctimi patrem fuisse: sub Nyctimo diluvium, atque adeo antiquiora multo esse Lyceæ: nunc vero dici instituta, quia fortasse instaurata. Sic Olympias ab Iphito instituta dicitur, cum ille agou a Pelope institutus, ab Hercule, et Atreo instauratus, ab Iphito in Itraeteridas inductus fuerit.

Cæterum Lyceorum videri omnium vetustissimum.

Col. 321. *Amazones Ephesi templum incendunt.* Tradunt e contrario veteres, quod et Scalliger ex parte notat, Diane templum fuisse Ephesi ab Amazonibus constructum: Pindarus, Callimachus, alique. Vicissim vero alii, e quibus Pausanias, negant id perpetrasse Amazonas, sed Cresum, hominem indigenam, et Ephesum Caystri filium. Straboni primus ejus templi conditor Chersiphron nominatur; combussisse autem illud Erostratus nescio quis dicitur. In tanta sententiarum pugna, nemo unus tamen Amazonibus ascribit incendium: tametsi mulieres Amazonici generis circa templum habitasse dicant. Unus est Clemens Alexandrinus in protreptico, laudatus Scalligero, ex quo colligere liceat, ex duobus incendiis templi Ephesini, prius illatum fuisse ab Amazonibus. Τοῦτο τὸ πῦρ τὸν ἐν Ἄργει νειών... κατέβηκε... καὶ τὸν ἐν Ἐφέσῳ τῆς Ἀρτέμιδος δειότερον μετὰ Ἀραβίων. Ex eo noster Eusebius accepit.

Col. 323. *Castoris chronographi.* Decennio post memorantur isthæc ab Scalligero, Parmensis ms. cum hic loci, pari cum aliis mss. consensu: cum Pontacena, atque adeo hæc nostra recensio facit: tum etiam subsequentem periocham, nullo interposito annorum spatio, subjungit. De Castore chronographo, quem Scalliger male confundit cum cognomine illo, qui interfectus dicitur a Dejotaro rege Galatiæ, ut scriptum exstat apud Suidam, nos supra diximus, ad num. 470, eamque cavimus hallucinationem, ostendentes alium hunc fuisse natione Rhodium, testimonio Apollodori l. ii, et Plutarchi in questionibus Roman. Porro quod textum speetat, ita Schurzleischius: In tribus, ait, Palatinis mss. *Sacerdotes carnis*, inepite legitur. Sacerdotes Carni sunt οἱ τοῦ Καρνίου (Ἀπόλλωνος) ἱερεῖς. III, cum reges defecissent, non quidem reges fuere, summam tamen apud Sicyonios auctoritatem obtinuerunt, quemadmodum apud Hebræos etiam non semel est factum. Per ann. 33 eos gubernationi imperii prefuisse, apud Syncellum etiam p. 97 dicitur, qui tamen inemendate Χαροδίσμων vocat ultimum, non Χαρίδιον. (Ex Latino textu legendum esse patet, Χαρίδιον, ὅτι οὐχ ἱερομάντις, etc. Edr.) In Latinis eodd. etiam hoc nomen corrupte scribitur. Quidam enim libri *Caridæmum*, primus Pal. *Chariademum*, habet. In eodem legitur: *Castoris chronographi de Sicyoniorum regno, exponimus*,

et que sequuntur. Puto huic ἔργον in Græcis exemplaribus suprascriptum fuisse, ΚΑΣΤΟΡΟΣ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΥ ΠΕΡΙ ΣΙΚΥΩΝΙΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ. Ita enim Græci Ἰδαίτουσιν, ut vel ex anthologia Græca patet, loqui amant. Mars hamus omnia hæc ἱερομάντις ἱστορικά, que Castor Rhodius prodiit, suspecta habet, qui omnino, cum non contemendis argumentis pugnet, hæc in rem p. 15 et 353 can. chron. videndus est. Tornellus tamen, Labbæus, Cappellus, alique recentiorum chronologorum, Eusebium κατὰ πόδα secuti sunt. Adde quod Syncellus locis laudatis, annos quibus Sicyoniorum imperium stetit, nongentos sexaginta septem supputat, id est, quinque supra Eusebii rationes, qua de re videlicet Goarum in notis.

Col. 321. *Sileius Posthumus.* Hæc facile adducar ut credam fuisse de suo abs Hieronymo assuta: præterquam enim quod in Græcis desiderantur, etymologia illa Sylvii Posthumi, Eusebium hominem Græcum non sapit. Fuit autem Hieronymus in illa grammaticorum sententia, Posthumum ideo dictum Syvirum Eneæ filium, quod post humationem, id est, sepulturam, patris in lucem sit editus. Que quidem recentioribus criticis minime probatur, qui posthumam prolem ab eo dicunt appellatam, quod postremo loco post alios liberos nata sit: quod et docuit Cesellius Vindex, teste Gallo lib. ii: Quamobrem, sicut ab *extra* curvus, ab *extra* extrusus, atque his similia deducuntur: ita et *postumam* a *post* dici. Et porro in veterum scriptis sine aspiratione *postumum* legi, non *posthumum*: quod Canterus, Taubmannus, et novissime Perizonius, adductis in medium exemplis, evincunt. Denique et hunc esse celeberrimi Virgiliani loci *Æneidos* vi sensum:

Primus ad auras
Ætherias Italo commistus sanguine surget
Sylvius, Albanum nomen, tua postama proles,
Quem tibi longo serum Lavinia conjux
Educat silvis regem, regumque parentem, etc.

In quem locum Servius iisdem pene atque Hieronymus verbis: *Postea Alban omnes reges dicti Sylvii sunt ab hujus nomine, etc.*

Col. 323. *Thymotes.* Minus recte apud Syncellum Θυμάτις hic scribitur: anni quoque illi novem pro octo tribuuntur. Pausanias in Corinthiacis cap. 18: Θυμάτις Θησεΐδων ἑταρτος Ἰστιάλευσεν Ἀθηναίων. Thymotes Theseidarum ultimus Athenis regnavit. Leonides Demon apud Athe-

næum lib. iii, cap. 7, laudatus etiam Scalligero, tradit *Athidantem* proximum *Atheniensem regem* ab hoc *Thymole fratre juniore (qui notus fuit) occisum*, regnumque usurpatum.

Ibid. *Castoris.* Recole quæ de scriptore isto chronologo ad an. 170 observavimus. Scalliger *Erechthidas* pro *Erechtheidas* legit: haud ita ferentibus mss. Plura autem et graviora scripturæ vitia nos e Pontacena editione sustulimus.

Ibid. *Melanthus.* Nihil dubium quin ab Erechtheo, sexto Atheniensium rege, nomen accepert tota regum Atticorum series, tametsi fortasse, quod Scalliger queri jubet, nunquam alias *Erechtheidae* vocati sint βασιλεῖς Ἀττικοί, ab ipso Cecrope ad Melanthum. Certe Homero etiam *Iliad.* β Athen. ab Erechtheo vocantur Δῆμος Ἐρεχθίδης; et Pindaro *Pyth.* 7, Ἐρεχθίδης ἄριστος; et *Isthm.* 2 hoc ipso vocabulo Ἐρεχθίδαν. Porro historicum de horum destructione imperii, quam Eusebius perstringit, inculentissime edisserunt Pausanias in Corinthiacis et Boeoticis, Conon narratione 39 apud Photium, Frontinus stratagematum lib. ii, c. 3, alique. Moveat fortasse quempiam, quod Melanthum tradunt pari consensu veteres, Pausanias, Strabo, Conon, etc. Athenas venisse a Pylo et Messenia pulsum ab Herachidis, qui in Peloponnesum descenderunt, et tamen Eusebius Heraclidarum descensum multo inferius post ferme annos 26 suo demum sensu referat: nam quod superius ad num. 460 eundem commemoret, ex aliorum fœcis sententiâ, apposita *secundum quosdam* clausula, non obscure indicat. Verum opinari malim (quandoquidem propter varios Heraclidarum conatus, varie descensus ille a chronologis recensetur, ut superius laudato loco ostendimus), Eusebium ex eorum nunc loqui sententiâ, quos ibi laudaverat: ac videri commode posse, Melanthum Messenia pulsum sub tempus alterius expeditionis, duce Aristomæcho, qui tamen in pugna contra Peloponnesios occubuit, Athenas concessisse. Certe ille, a quo noster accepit, ita rationes suas subduxerit, ut nullo *προχρονισμῷ* laborarent. Cæterum nota et festa Apaturia, et Melanthi fallacia, qui cum Xantho congregiendis singulari certamine, eum exclamavit, contra pactum alterius viri auxilium stipatum processisse: cumque admiratus ille, quisnam se comitaretur, respexisset, Melanthus aversum uno ietu confecit. Vide lexicographos veteres voce Ἀπατούρια, et scholiastem Aristophanis in Acarnenses, Scalligero quoque, si

libet, hæc latius edisserentem. In Latino contextu nonnulla nos emendavimus perperam posita, ut erat *Boetius*, pro *Bootius*, etc. In fine veteriores editiones habent, qui ad victoriam *fraude processerunt*: alii libri, *processerit*.

Ibid. *Reges Sicyoniorum defecerunt.* Scalliger, qui hæc superiori proxime periocham præposuerat ad hunc numerum 889 in notis: Presenti, inquit, anno aecedant 52 Egialei primi regis: item 21 præteriti de regno Europis. Colliguntur 962 ut antea. S. August. ab eodem laudatus de civit. Dei, lib. xviii, cap. 19, supputat triennio minus: nec dubium tamen, quin istud Eusebio Hieronymianum chronicon ob oculos habuerit. Quarto, inquit, *Latinorum rege Sylvio Eneæ filio posthumo... Assyriorum autem vicessimo et nono Onco* (legend. *Thinooco*) *et Melantho Atheniensium sexto decimo, iudice autem Hebraeorum Heli sacerdote, regnum Sicyoniorum consumptum est, quod per annos nongentos quinquaginta et novem traditur fuisse porrectum.* Sed et sacerdotes Apollinis Carni (non *Carni*, ut antea legebatur), qui successisse perhibentur, Marshamus in dubium vocat, cuius legi merentur argumenta chronici, secul. xii.

Col. 325. *Mortuo Heli.* Græca, que Scalliger obtrudit, μετὰ ταῦτα τὸν Ἡλὸν τὸν ἱερέως ἢ πριεσῆος τῆς θεοῦσεως εἰς οὐρανὸν Ἀμυθάδῃ ποιεῖ ἔτη κ', minime Eusebiana sunt. Atque adeo temere ille atque injuria, attentionem in interprete Hieronymo requirit, qui per proferantiam præpostero hæc verterit: falsoque ait in Græcis nullam mentionem esse possessæ aræ post mortem Heli. Manifesta res est ex eo, quem nos laudamus Græco apud Syncellum textu, vere Eusebiano, quem fidus interpretes Hieronymus Latine ad verbum refundit. Cetera notum ob id ipsum quod arca in alienigenarum manus devenisset, Heli sacerdotem animi dolore correptum occubuisse. Rursus Scalliger legit in Latino *facit pro fuit.* Interim notet lector, nos hæc dicere, que de Heli Syncellus recitat, videri *vere Eusebiana*, non que de Samuele subsequentur, ut mendacissimus auctor libelli *de chronicis duobus libris Eusebii* de more calumniatur.

Ibid. *Saul... Samuel.* Diximus ad Heli paulo superius, admittendum in Samuelis et Saulis annis synchronismum: alii enim, ut et Clemens strom. i, viginti duntaxat annos Sauli tribuunt, quod et Theophilus facit. Hæc ratione significare etiam Eusebius voluit, quod Saul regnum partim cum Samuele, partim solas administra-

verit. Luculentissime omnium Zonaras, *Ἰσχυρίζεται* ἢ *Σαούλ*, *ὄνομος* ἔτι τοῦ *Σαούλ*, *λατινικαῖα* ἔτι *Ἰσχυρὸς* ἢ *ἀποδοῦντος*, *ὄνο καὶ εἶδος*. Pontacus secundis cura suppleri jubet, atque apponi nescio cui annis *Saulis*, *prophetabat Samuel*. Chronologi, qui *Samuelis* annos ab illis *Saulis* separant, anno illius nono prophetiam illam ascribunt: *Testis Dominus, et testis Deus hodie*. Ita sane chronice. paschala p. 68: *Προφήτης Σαούλ, μέγας, κ. τ. λ.* Scaliger 10 *Samuelis* anno ascribit. Perieopon illam nostri mss. aliique editi libri ignorant.

Ibid. *Æneas Sylvius*. Syncellus quartum Latinorum regem *Σιλόων* *Ἰουλιόν* *Silvium* *Julianum* vocat: et *Æneæ Sylvio*, quem subsequenti loco ponit, annos tribuit *v' quinquaginta*: ut quæ Latino textui Græca respondeant, ex Scaligeri collectaneis accipere necesse fuerit.

Ibid. *Homerus*. Hæc iterum de suo Hieronymum addidisse, verosimile est. Quis autem *Melampus* ille fuerit, pater Latini, cum Scaligero pariter ignoramus. Cæterum primus Palatinus. ms. aliique nonnulli, teste Schurzleischio, habent, *reperimus quarto Latinum Silvium... et quinto qui nunc hic ponitur quartus Silvius, Æneam, Postumi filium*. In aliis est, *Silvium Æneæ, Postumi filium*. Priorem idem Schurzleischius probat magis, quod cum omnes Albanorum reges *Silvi* vocati sint, quartus *Silvius* nemo alius fuerit, quam quartus rex Latinorum. Subdit tamen posse etiam legi, *qui nunc hic ponitur quartus Silvius, Silvium Æneæ, Silvi Postumi filium*.

Ibid. *Secundum quorundam opinionem*. Nimis multa sunt, quæ ad locum hunc pertinent. Dicamus primo, quod magis nostra interest, de veterum testimoniis, quo ordine ab Eusebio recitantur, et quæ ille ex *Tatiano* accepit, ut ex ejusdem præparat. evangelic. libro x exploratum est. Prins illud *Cratelis*, cuius nomen *Syncellus* ac fere sententiam dissimulat, ita offert *Tatianus*: *Τούτων δὲ οἱ περὶ Κράτηρα πρὸ τῆς Ἡρακλειδῶν καλοῦσθαι φασὶν αὐτὸν ἠμακάλαι μετὰ τὰ Τρωικὰ ἔθνη τῶν τῶν ἐξορίσθησαν ἐστίν. Ex istis fuit Crates, qui ante descensum *Heraclidarum* floruisse eum dicit post bellum *Trojanum* intra octoginta annos. Eadem *Clemens* habet paulo alius verbis. Quod subsequitur *Eratosthenes*, ita apud *Tatianum*, atque iisdem fere verbis apud *Clementem*: *Οἱ δὲ περὶ Ἐρατοσθένη μετὰ ἑκατοστὸν ἔτος τῆς Τύτου δωδέκας*: mendose *Scaliger* in collectaneis, μετὰ ἔτη π: *Τρωικῶν*, cum abnormis ipsa numeri*

summa indicet, τ litterulam articulum supplere *Τρωικῶν*, non numericam notam esse. *Negotium* faecisset alterum *Aristarchi*, quod habet: *Οἱ δὲ περὶ Ἀριστάρχου, κατὰ τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν, ἢ ἔτι μετὰ ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα ἔτη τῶν Ἰλιακῶν*. *Scilicet Tatianus*, eique consentiens *Clemens*, *Ionicam* centesimo quadragesimo anno ab excidio *Trojæ* constituit, quam noster centesimo tantum ascribit. Concinit tamen in *Philochoro*: *Φιλόχορος μετὰ τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν, ἐπὶ ἔργονος Ἀθήνησαν Ἀρχίππου, τῶν Ἰλιακῶν ἑταίρου ἔτι ἑκατὸν ἐξορίσθησαν*. Ex quo sit verosimillimum, fuisse etiam ab *Eusebio* scriptum, μετὰ τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν quemadmodum et quos describit, *Tatianus* et *Clemens* præferunt; ac porro unice veram Latine interpretationem lectionem hanc esse, quam et *Pontacus* probavit, post emigrationem *Ionicam*. Certe *Schurzleischius* plane immerito *Goarum* *χρηζόντα* vocat, quasi de suo hanc obtruderit, et commentum sit, cum antea *Scaliger* legisset, *emigrationis Ionice tempore*, atque ita in *Sichardina* editione et primo *Palatino* ms. habeatur. Ut enim utraque lectio Latinorum veterum codicum nitatur fide, sane *Eusebius* eundem hunc locum in præparat. evang. lib. x referens, addit etiam temporis spatium ab *Ionica* emigratione, nempe *annis quadraginta, ἔτι μ'*, quam notam sunt qui ipsius *Tatiani* contextui addi velint: et si quidem haberetur apud *Clementem*, qui eadem descripsit, nihil esset, cur non addi debuisset. Cætera missa faciamus, quæ contra *Goarum*, pro *Scaligero* urget *Schurzleischius*; nobis quippe persuasum est, neutrum satis bene *Syncelli* locum pridem a librariis depravatam restituisse: non *Scaligerum*, qui legit: *Οἱ δὲ περὶ Φιλόχορον ἐπὶ τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας κατ' ἔτη, κ. τ. λ.*; eo autem minus *Goarum*, qui de suo *γραφεῖα* substituit, sensumque alium, ut hic vides in Græcis fragmentis reddit, quem et novo errore cumulat in Latina versione ista: *Philochorum, rerum Ionicarum et coloniarum scriptorem, qui sequuntur, circa unius perpetui Atheniensium principis, etc.* *Satius* erat, pro mendosa codicis Græci lectione *TON*, rescribere μετὰ, aut quid simile, cum et *Scaliger* illud *ENI* ex ingenio suo euderit. Porro autem de *Archippo* ita *Schurzleischius*, *Archippum* hunc *Tzetzes* grammaticus, ad *Hesiodum* prolegomenis, *Ἀρχίππου* vocavit. Ita enim ille: *Οἱ μὲν, inquit, προγενέστερον εἶναι Ἡσίοδον Ὀμήρου διασφραζόμενον, ἐν ἀρχαῖς φασὶν Ἀρχίππου ἔργου Ἡσίοδον Ὀμήρου δὲ ἐν τῷ τέλει, βεβαιῶν. Secundum*

Eusebium ad numerum 1015, si quidem 180 anni inter *Homeri* ætatem et *halosim Trojæ* intercedere debent, qui est *Archippi* 12, poetæ tempora referenda sunt. *Syncellus* edit. Par. p. 172, anno *Menesthei* ultimo *Trojam* captam ait. Ab eo usque ad ultimum *Archippi* annum, colliguntur interessisse 188 anni. Sequitur ergo omnino, circa annum 11 *Archippi* *Homerum* secundum calculum *Syncellianum* floruisse, non tempore *Thersippi*, quod voluit *Goarus*. *Pergamus* ad illud *Apollodori*: *Οἱ δὲ περὶ Ἀπολλόδορον, μετὰ τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν ἔτιον ἑκατὸν, ὅπερ γένοιτο ἐν ἑταίρου τῶν Ἰλιακῶν διακοσίω πενήκοντα*. *Clemens* *τεσσαράκοντα* habet, quæ lectio et in *Basilensi* *Tatiani* editione apponitur ad libri oram, probatur autem *Eusebio* cum hic loci, tum laudato libro præparat. evangelicæ, *ἑταίρου τῶν Ἰλιακῶν ἔτιον διακοσίω τεσσαράκοντα*. Hunc numer. Latini quoque libri editi et mss. magno consensu præferunt, quamquam in tribus *Palatinis* ipso dicitur 240 anno *everstonis* *III*. Jure adeo *Schurzleischius*: *Miror*, ait, *Scaligerum*, non tam, quod dicat, in omnibus codd. fuisse 260, quam se primum emendasse 240. Utrumque enim falsum est, nisi suos tamen codd. tantum intellexerit. Sed *Sichardina* editio quoque, ne *Scaligero* injuria videatur facta, conceptis verbis habet, 240 anno. Porro neque *Philochorus*, neque *Aristarchus*, quod *Scaliger* ait, *Ionicam* migrationem anno ab eversa *Troja* 140 statuant. Sed *Aristarchus* quidem anno tantum 100, ut supra dictam est, *Philochorus* vero an. 180. Neque tamen conveniunt *Eratosthenes* et *Aristarchus*, prout videri posset omnino. *Eratosthenes* enim τῶν Ἡρακλειδῶν καλοῦσθαι post *Trojam* captam anno 80 contigisse apud *Clem. Alex.* *στρημ. α'* affirmat. Porro post *Heraclidarum* reditum an. 40 colonia *Ionica* deducta est. Vixit ergo *Homerus*, secundum *Eratosthenem*, annis xx ante colonium deductam *Ionicam*. Sed *Aristarchus* ipse colonie istius deducte tempore vixisse *Homerum* memorat, scilicet, quia cum *Strabone* anno 60 post *Trojam* captam, *Ἡρακλειδῶν καλοῦσθαι* *Philochorus* tempore quidem deducte colonie *Ionicæ* *Homerum* vixisse scribit, sed annis 80 posteriorem eam fecit, quam *Aristarchus*, ut adeo *Homeri* ævum secundum *Philochorum* in annum 180 post captam *Trojam* conveniat. Ut redeamus ad *Apollodorum*, quæ ex eo *Tatianus* exaggerat, et facit eam anno centesimo post *Ionicam* emigrationem coneur-

ere, eadem ad ejus scriptoris testimonium, sanctus quoque *Clemens* apponit: *Ἀπολλόδορος δὲ μετὰ ἔτη ἑκατὸν τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας, κ. τ. λ.* Jam vero qui postremo loco laudatur *Archilochus*, alium ferme reddidit sensum penes *Tatianum*: *Ἐταίρου δὲ κατὰ τὸν γένον ἑτάρονον, σὺν Ἀρχιπέδῳ γιγνώσκον τὸ Ὀμηρὸν αἰώνος: ὃ δὲ Ἀρχιπέδος ἤμακα περὶ ἰωνικὰ τέρητα καὶ εἰσοχῆν, κατὰ Ἰγγν τὸν Ἀδῶν, ἑταίρου τῶν Ἰλιακῶν ἔτιον πεντακοσίω*. *Alii ad inferus tempus descendunt, supparem Archilochi fuisse Homerum dicentes. Archilochus autem floruit circa viciesimam tertiam olympiadem tempore Gygis Lydiæ, annis a bello Trojano quingentis*. *Hieronymus* ita supputare ait ipsum *Archilochum*, quod alio quidem sensu dicitur; sed et reliqua a laudato *Tatiani* textu nonnihil abluunt, neque adeo videtur *Eusebii* hic loci, eadem illa verba descriptisse. Interim et *Cicero* *Tusulanar.* *quest. lib. 1, init.* *Cum*, inquit, *apud Græcos antiquissimum sit et doctis genus poetarum; siquidem Homerus fuit et Hesiodus ante Romam conditam, Archilochus regnante Romulo, etc.* Quod spectat Latinam lectionem, habet *Scaliger*, 400 retro annis a *Trojana* captivitate. Tum *Palatini* mss. *Archilochus viciesima tertia olympiade, et quingentesimam Trojæ everstonis ann. supplet*. Quo loco fortasse, ait *Schurzleischius*, excidit post vocem *olympiade*, vel *affirmat*, vel simile verbum, vel legendum est, *circiter quingentesimum*, prout in *Græco* textu est, μετὰ ἔτη γ' του τῆς δωδέκας. Ego sæc-tum ibi pro accusandi casu, qui veterum librorum sollemnium error est, positum malum existimare. Cæterum de *flomeri* ætate poterit multo plures antiquorum opiniones recenseri: et *Clemens* quidem aliorum præter laudatos auctorum inter se diversas sententias collegit, exposuitque stromat. 1. *Schurzleischius* laudat *Plinium*, qui lib. vii hist. nat. ante annos prope mille *Homerum* floruisse voluit: ut cum ille anno *Titi* primo historiam suam scripsit, ab eo retro numeres annos mille, ad numerum *Abrahamiticum* 1183 *Homeri* ætas sit referenda. Nos ut hæc idque genus alia missa faciamus, opere tamen pretium fere sentimus ac consu-jere, quæ *Marshamus* ad smentum xv, et quæ *Dodwellius* dissert. in de veterum Græcorum Romanorumque cycelis a pag. 155 ad 160 observavit.

Col. 325. *Dercyhus*. Minus recte editi antea libri *Dercyium* hunc vocant per τ. Nostram scripturam primo *Parmensis* ms. tum alius antiquis-

simus apud Schurzleischium, et Jornandes, denique et Græcus textus probat. S. Augustinus de civit. Dei, lib. xviii, cap. 19, quod et Scaligero observatum est, *Oncum* eum dicit, fortasse quod hoc fuerit Dereyli cognomen tum.

Ibid. *Eurystheus*. Aliis, et vetustioribus quidem auctoribus Græcis hic *Εὐρύστης*, *Eurysthenes*, appellatur. Quod primus eorum asseritur, qui in Lacedæmone regnaverunt, cum undecim tamen reges præcesserint a Lacedæmone ad Tisamenum, ea causa est, quod Eusebius ab Heracleidis exorditur, qui Tisamenum eiecere anno regni tertio, ut Velleius lib. 1 tradit, vel decimo, ut noster maluit. Pulso autem Tisamene, regnum Laconicum Heracleidis ex familia Eurysthenidarum sive Agidarum obtingit. Ac primo duobus Aristodemi filiiis, Eurystheni sive Eurystheo, et Procli: duæque inde apud Spartam familiæ e quibus duo simul reges. Atque hi quidem Eurysthenidæ, ii vero Proclidæ appellati: paulo autem post, utroque mutato nomine, qui prius Eurysthenidæ erant, dicitur sunt Agide, et qui ex Procle, Eurypontide. Eusebius deinceps solos Eurysthenidas ponit, nam ejus familia præ altera honoratior erat, quod ille primogenitus haberetur. Verum in hoc ipso proposito peccans, dure ab Scaligero vapulat, quod novem tantum Eurysthenidas, reliquos ex eadem familia omissis, recensent, ac porro post nonum regem monuerit, regnum Lacedæmonis defecisse. Quam quidem culpam haud scio quam bene amovere ab Eusebio possum, cum manifesto constet ex anonymo de reg. Lacedæm. Pausania, atque aliis, Alcameni, qui nonns Eusebio rex est, filium Polydorum successisse, huic Euryeratum Polydori filium, atque ita deinceps magno numero alios ex eadem continuo familia ac stirpe. Dicemus tamen ea de re inferius, cum ad eum locum ventum erit; ut si nihil aliud, melius certe perspectam habeamus mentem auctoris nostri, qui nemo forte Græcorum regum ac magistratum seriem persecutus est diligentius. Interim est illud animadvertendum dignum, quod primo huic regi Eurystheo annos tantum 42 assignat Eusebius, cum alii eum tradant totis 46 regnasse. Videtis Petavium lib. xiii de doctrina temporum. Porro quod rem ferme eandem subsequenti pericopa de Spartano regno ab Eurystheo et Procle occupato annis abhinc octo Eusebius tradit, juxta aliorum sententias facit,

eadem diversis locis replicans, prout apud auctores reperit, quod sæpe alias notatum est.

Col. 327. *Iones... profugii*. Scaliger ante tres annos Ionicam migrationem hanc posuit: mss. autem codices, teste Schurzleischio, et Sighardi editio antecedenti proxime anno, qui est Abrahamiticus 919. Parmensis cum Pontæna, atque adeo nostra jam recensione facit. Idem porro Scaliger hæc contigisse sub Melancho, non sub Codro, contendit ex Pausania in Achæis: accusatque adeo Eusebium de metachronismo. Tuetur ex adverso Schurzleischius: Ac sciendum, inquit, erat post Melancho mortem, Codri tempore, Heracles bellum denno Atticæ movisse, Megaricæque ditone occupata, incolas ex Ionibus Doreas fecisse. Probatque id ex Strabone lib. ix, pag. 393: *Cum exsulum frequentia fueret, ut copia virorum foret Atticæ, metuentes sibi Heracleidæ, instigantibus eos maxime Corinthiis et Messeniis, illis ab vicinitatem, his quod cum Codrus Melancho filius regnum Atticæ tenebat, bellum Atticæ intulerunt; victique prælio et ex Atticæ profugati, Megaricam tamen occupaverunt, et Megaris urbe condita, incolas ex Ionibus fecerunt Dorienses.*

Ibid. *Aletes*. In primo Palatino ms. *Aletes primus rex regnavit in Corintho, etc.* Vide omnino Pausaniam in Corinthiac. cap. 4, et Pindari schollastem ad Nem. vii, historiam plenius enarrantes. Quidam ex Diodoro Siculo tribuunt illi regni 38 facile pro 42 Eusebii. Scaligeri certissimam conjecturam ad Velleii Patereuli lib. 1, cap. 3, locum, ubi *Aletes sextus ab Hercule* dicitur, pro *quintus*, Lipsius, Simsonius, atque alii probant.

Col. 327. *Heracleidarum descensus*. Recole que de Heracleidarum descensus epocha superius ad num. 800 atque alibi diximus.

Ibid. *Incursum in Asiam*. Non videtur iste Cimmericorum incursum ex iis esse, quos memorat laudatus etiam Scaligero Strabo lib. 1 pag. 57: *Ἡνίκας Μίδων ἀπέχευε: τὰύτου πρότερα χρόνιον ἀπέδωκεν εἰς τὸ γένος, quo tempore Μίδας, hausto Iavri sanguine, occubuit: aliter erat hoc gestum conjiciendum nullo post in annum 1319, cui et mors Midae ascribitur. Sæpius autem Cimmericos incursionses fecisse in Asiam, idem ipse Strabo testatur et nunc quidem in τὰ δεξιά μέρη τοῦ Νότου, καὶ τὰ ἀναγὰ ἀγῶσε, ποῖ μὲν ἐπὶ Παφλαγονίας, ποῖ δὲ καὶ Φρυγίας, etc. in dextram Ponti partem, et loca contigua, modo in Paphlagoniam, alius in Phrygiam, etc.*

Col. 329. *Hebraeorum pontifex Abiathar*. Hæc, et que subsequitur pericopa paulo post, ad eundem numerum 947 refertur Scaligero contra veterum librorum fidem. Certe propheta *Gad, Natham, etc.* etiam primus Palatin. et Sighardi editio, teste Schurzleischio, numero 10 Hebræo, ut hic, sive Abrahamiticus 950 ascribunt.

Col. 327. *Peloponneses contra Athenas dimittant*. Hæc pericopa in Parmensi ms. tum, annotante Schurzleischio, in primo Palatino, et Sighardina editione binis in locis, videlicet hic ad num. 18 Spartanum, et mox ad 37 Lacedæmonium visitur. Scaliger semel recensuit, nec tamen alterutro ex his locis, sed ad num. 946, qua de re mox dicemus. Tres quoque posteriores Palatini mss. *Peloponneses*, primus *Peloponneses* legunt, quod factum ex parte videtur veteri scribendi more.

Ibid. *Codrus... Erechtheidarum regnum destructum est, quod 327 an. perseveraverat*. Rescriptissimus juxta Scaligerum annis 487, cum antea solos 482 Pontænae et vetustiores nonnullæ editiones, necnon mss. quidam veteres supputarent. Re enim vera, quod et Schurzleischio notatum est, a Cærope usque ad hunc numerum anni quadringenti octoginta septem intercedunt: errore ille est e vetustiore scriptura, ita numericas notas exhibente, *CCCLXXXII*, ubi postremo crassiori X, haberi debet impositum V. Sed et antiquarius Salmasianus in aliis codicibus annis *CCCLXXXVII* legi annotavit. Historia ex Græcis Latinisque scriptoribus notissima. Vide, si libet, Cononem narrat. 28 apud Photium, Justinum lib. ii, Velleium i, etc. Quod autem dicitur ab hoc tempore *Erechtheidarum regnum*, sive, ut habet Scaliger, *impetrium destructum*, cum manifestum sit, Codro filium Medontæ successisse, ita videtur accipiendum, ut regnum nomen cum Codro ademptum fuisse significet, archontis nomine substituto. Tametsi vulgo scriptores Græci, Pausanias, et marmor Arundellianum, ipseque Eusebius, et domum Syncellus perpetuos archontes βασιλεις vocant, et βασιλευς eos, non ἄρχαι: dicunt: ea scilicet de causa, ut Perizonius ad *Eliam* lib. v var. hist. monet, quod inter reges et perpetuos archontes non usque adeo magnum discrimen intercederet.

Col. 329. *Eupates*. Scaliger in Græcis Africanis legit *Εὐπάτας*.

Col. 327. *Peloponneses*. Idem atque illud quod paulo superius ad numerum 937 gestum

eo diversorum refertur sententia. Scaliger tametsi his haberetur in his etiam, quibus ipse utebatur mss. priore loco penitus expunxit, ac semel, pro arbitratu suo, posuit ad numer. 946, proxime ante Codri mortem: neque enim aliud Peloponnesium in Atheniensibus bellum innui sentit, quam illud, in quo Codrus animam suam hostibus devotavit. Atque est hoc quidem verosimillimum: sed nullus tamen est vetus liber, cujus fide Scaligeri illa recensio nitatur, sive cui semel, atque eo loci gestum hoc referat.

Col. 329. *Agis an. 1*. Minus recte alibi, et apud Pontæcum scribitur *Agis, et Egis*. Notum ex eo Agidas nuncupatos. Qui subsequitur *Echestratus*, in aliis codicibus, teste Schurzleischio, dicitur *Archestratus*: eodem, inquit, modo, quo *Ἀργύλαος*; ἰ Περσίδας vocatur Straboni lib. iii, qui Pausania in Laconicis cap. 2 *Ἐγδατος* ἰ Περσίδας dicitur: ut adeo E cum syllaba AP a librariis non raro commutatim fuisse videatur. Recte plerique alii omnes libri *Echestratus* dicunt, quod et in primo Palatino antiquarius Salmasio laudatus notat.

Col. 327. *Pelagii*. Hæc in Parmensi ms. pericopa desideratur. Græca e contrario plus habent, et quod secundum, nimirum post Lydos, domini Pelagii fuerint maris, et quod per annos octoginta quinque illud obtinuerint.

Ibid. *Post Codrum*. Sapiunt glossatoris ingenitum quo Scaliger, nec sine mendis, substituit: *Post Codrum principes, quod* (pro quos) *mors finiebat: quorum primus Medon regnum in finem vite obtinuit Athenis, et post eum cæteri reges*. Nimirum hoc est, quod dicebamus abolutum nomen: præterquam quod et majestas in hoc imminuta potissimum quod, cum uni antea rerum esset summa commissa, deinceps in novem principum magistratum divisa potestas est. Curigendus Syncellus, qui *Μέδων*, pro *Μέδων* legit: ex eo enim, ut nemo ignorat, et testatur Velleius lib. i, *posteri apud Atticos dicti Medontidae*. Vide Pausaniam in Achæis cap. 2 et in Messenicis 5.

Col. 329. *Ixion*. Uno amplius, sive annos 38, non Syncellus modo, sed et Diodorus Siculus Ixionitribuunt. Notatu quoque dignum, quod ab hoc rege ad Cypseli usque tyrannidem, perpetuo observatum est, ut ἰ προσβάτας, sive *nati maximus*, posterorum, regno Corinthiaco precesset.

Ibid. *Magnesia in Asia condita*. Cum duæ sint *Magnesia*, altera ad Meandrum fluvium, altera,

quam Pactolus aluit, ad radices Sipyli montis sita, Scaliger de posteriore hac putat Eusebium dixisse, quia ei mox adjungitur Myrina vicina Magnesia sub Sipylum. De ista mox dicemus : at de illa erudite Simsonius contra Scaligerum ostendit, priorem Magnesium ad Meandrum debere intelligi, Magnetes quippe, qui a Magnete Eoli filio denominati sunt, et Magnesium sub Pelio monte olim habitabant, post bellum Trojanum, ad quod, Prothoo duce, profecti fuerant, in Asiam e Creta migrantes, Magnesium hanc ad Meandrum condidisse, testatur luculentissime Strabo lib. xiv, qui illam Magnetum Thessalicorum et Cretensium coloniam vocat. Paria habet scholasticus Apollonii Rhodii ad lib. 1, vers. 584. Historiam paulo latiore repetit ex Photio in excerptis ex Cononis narratione 69.

Ibid. *Myceena in Italia condita, quae nunc Cumae*. Ita et nostri, et Palatini mss. et vetustiores denique editi libri eum Pontaco habent : quantum uno alterove anno, quoad facti epocham, variant : Et est tamen manifestum lectionis mendum ; quid enim Mycenis et Cumis, aut quae Myceena urbs condita est in Italia ? Scaliger rescribit ex ingenio, *Cyme condita in Italia, quae nunc Cumae* : cui emendationi suffragatur quidem Graecum apud Synacel. contextus, et quod ipse observat, Hieronymum primum voluisse reddere nomen Graecum *Cyme*, deinde Latinum apposuisse, *Cumae*. Suffragatur etiam Schurzfleischius, cui videtur librarius oscitabundus, quia *Myrina* praecesserat (in nostra autem recensione subsequitur), syllabam primam ejus vocis repetisse, monstrumque illud lectionis inde effluisse. Ipse autem longe verisimilius putat, Hieronymum *Misenum*, non *Myceena* scripsisse, illamque urbem cum Cumis confudisse, quia ea a Cumis non procul distabat. Dio lib. xlviii, 'Εν τῇ Κίμω, inquit, τῇ Καμπανίῳ χωρίῳ τι μεταρὸ Μισσηνῶν καὶ Πιστηνῶν, μνημονεύει ἐστίν. Tacitus annal. lib. xv, cap. 46 : *Et gravi, ait, Africo, dum promontorium Miseni superare contendunt, Cumanis littoribus impacti, tremulam plerasque amiserunt.* Strabo lib. xv, pag. 243 : Πλασίον δὲ τῆς Κίμω, τὸ Μισσηνὸν ἀποκατρίβον. Etiam Abrahamus Ortelius in thesauro geographico, voce *Myceena*, suspicatus est, duo diversa loca ab Hieronymo hac in periocha confundi. Sed si *Misenum* scriptum ab eo est, quod quidem pronum est ad fidem, significare fortasse voluit, in Miseni regione, quae tum latius protenderetur, conditum fuisse Cumarum oppidum. Miseni vetustior origo est,

tametsi fabulosum nomen a tubicine Aeneas, ibidem sepulto, quod Virgilius Aeneid. vi narrat, Cumarum paulo sequior conditus : Calidensium et Cumaeorum opus, ut ait Strabo, ex eo fortassis, quod alterius populi colonia esset, ab altero nomen accepisset. See tamen ignoramus, Salmasio ad Solinum pag. 32, longe antiquiorem urbem dici, relictique ejus primordia ante Troiani belli tempora.

Ibid. *Myrina condita*. Parmensis ms. et vetustiores editiones hanc periocham non habent. Scaliger, ut diximus, eam ante conditum Cumarum refert, scilicet ad num. 984. In notis Hieronymum paulo iniquius reprehendit, quod non omnia verterit, omiseritque quod praecipuum erat, ἡ παρά τινι Ψαύρα λεγομένη. At Synacelli, quod tam saepe monuimus, illa sunt, ut est omnino par credere, non Eusebii verba. Pontacus legitur *Myreua* : in nummis Gordiani et Julii Domnae cum diphthongo scribitur ΜΥΡΕΥΑΙΩΝ. Vide Diodorum lib. iii, qui a Myrina Amazonum duce conditam atque appellatam urbem scribit : et confer cum eo Tzetzem ad Alexand. Lycophronis v. 243 : his enim piget diutius immorari.

Ibid. *Ephesus condita ab Andronico*. Parum absuit quin ad ms. Parmensis fidem, atque eorum quos Scaliger consuluit, postrema verba, sive ab *Andronico*, expungerem ; non enim ab alio quam Androclo, Codri filio, sive condita, seu verius occupata atque instaurata est Ephesus. Attamen plerique alii mss. atque editi libri ab *Androco* sive *Andronico*, habent : sed et in Graecis Synacelli, τὸ 'Ανδρονίκου. Schurzfleischius putat tam in Latino quam Graeco solum postremo hoc nomen olim fuisse : postea doctum librarium ad marginem apposuisse, eum aliis auctoribus *Androclum* vocari : unde et illud ipsum in textum receptum. Pergit porro idem, Athenaeus, iniquis, lib. viii, e Creophylo narrat, partem Ephesi, Τρηγίαν dictam, ab Androclo oppido esse inclusam. Atqui hoc non erat, totam Ephesum condidisse. Arbitror ergo in Graeco textu fuisse, 'Εφέσου πόλις, quod male verit interpret, *Ephesus*. Πόλις enim dicebatur non semper integre urbes, sed interdum etiam partes urbis majoris, e quibus urbs interitus coalescebat. Hinc Syracusae et et Athenae μεγαλοπόλις vocantur a Pindaro in Pythiis, ipsique Stephano Κοριασός, ἑστὲρ ὄν, teste Strabone ἡ Τρηγία τῆν παρῶμεος, πόλις τῆς Ἐφείας vocatur. Vidēs Pausaniam in Achaicis, cap. 2. Arripit

hinc Scaliger occasionem Hieronymo detrahendi, quod in proemio commentariorum ut ad Ephesios scripserit : *Ephesus in Latina lingua interpretatur voluntas, sive consilium meum in ea, vel certe anima mea in ea*. Nos ad eum locum, atque alibi ad librum de nominibus tomo iii ostendimus, Hieronymum id genus etymologias, quae parum saepe ipsi probarentur, ex veteri nominum Hebraicorum libro, qui vulgo obtinebat, proferre. Plura videsis laudatis locis.

Col. 331. *Carthago*. Recole quae superius ad num. 797 de hujus conditu urbis diximus. In Graecis verbo Ἰακχολόν, ejus amplificatio, seu novae civitatis additamentum, rectius videtur significari : licet in temporis notatione ab Eusebio Syncellus dissideat. In annis a Trojano bello ascribendis, secum ipso Scaliger pugnat ; in textu enim 143, ut hic habetur, in notis solos 133 juxta Graecum Syncelli praefert : recenset vero hanc ipsam periocham post annos septem, sive ad num. 978. Porro autem longius ab omni veri specie abest, quod ait, Eusebium hic joenlari hallucinatione accepisse, quod scribit Josephus priore contra Appionem, Carthagine conditam fuisse post templum Salomonis annis 143, ac putasse post bellum Trojanum dici. Ut enim nullo mera isthaec calumnia argumento nititur, ita nec confutationem meretur. Josephi locus, quem inferius laudabimus, non hic certe venit Eusebio in mentem.

Col. 331. *Ionica migratio*. Scaliger periocham recensuit triennio ante : quod et probarim ipse magis, tantum mss. suffragarentur. Enimvero Eratosthenes quoque apud Clementem stromat. 1, annos centum et quadraginta a Troja excisa ad Ionicam migrationem numerat. Chronicum marmoreum Oxoniense juxta Marsham rations, solos centum triginta septem. Eo adhuc minus Philostratus in Euphorbo solos centum viginti septem. Qui ad usque centum quadraginta tres numeret, ut consequens est in Pontacena atque adeo hac nostra recensione, scio neminem. Ita vero preferunt, a quorum fide discedere nefas est, veteres libri. Historiam repetit ex Pausania in Achaicis cap. 2, Strabone lib. xiv, Velleio lib. 1, cap. 4, a quo tamen peccatum certe est non levi metachronismo ; omnino enim ea tempora, de quibus eo loci agit, migratio isthaec praecessit. Quod subjungitur, in qua quidam fuisse Homerum, etc. in Parmensi ms. non habetur, ut et vere scriptum fuerit ab Eusebio et Hieronymo (quemadmodum supe-

rius observatum est, ubi de Homeri aetate), ita commode ad ejus migrationis tempus, non ad personas est referendum.

Ibid. *Salomon templum*. Scaliger, *consummavitque annis octo*, praetermissis pressius ad Graecum opus, quod nomen et nonnulli e suis mss. agnoscebant. Sed et quod octo legit pro septem, quos duntaxat impensis operi, non diffidetur, juxta ejusdem Syncelliani textus vestigia et fidem est. Ceterum octo legit etiam Prosper : atque ita potuit vera ab Eusebio scribi.

Ibid. *Usque ad praesentem annum*. Videtur etiam hac Scaliger, non, ut par erat, ad Hieronymianorum codicum fidem, sed ad Graecum Syncelli deformasse, usque ad Salomonem, et adificationem templi in principis amorum 480, ut regnorum liber tertius testimonio est. In notis locum Syncelli recitat singillatim, qui veterem ac tralittatim questionem de aenorum summa ab exodo ad Salomonem juxta librum Judicum, atque Acta apostolorum contra Eusebium instaurat : quia de re piget, quae ab aliis solidis voluminibus tractata sunt, ac nobis, quoad ejus intererat, suis locis exposita, replicare. Erit vero operae pretium adire Goarum in notis ad eum locum pag. 44 et seq. ubi perquam vere atque erudite contra Scaligerum disserit, eumque et depravati Eusebiani textus, et perperam acceptae sententiae, ex Syncelli mente pluribus reprehendit.

Ibid. *A diluvio*. In Pontacena et vetustioribus aliquot editionibus, ut et mss. nonnullis iterum isthaec additur collectio : *Secundum tertium librum regnorum a Mose et egressu Israel ex Aegypto usque ad Salomonem, et adificationem templi computantur anni 480*. Quae nos verba ad aliorum codicum fidem juxta Scaligerum inde amovemus, utpote quae plane superflua sunt, ac se manifesto produunt ex variante lectione ad libri oram annotata, postmodum intrusa. Vetustiores, quas diximus, editiones nonnullae, ut haec lectoribus probarent, significarentque alia esse a praecedentibus, in priore isoclo librum primum regum pro tertio laudant. Sed factum illud temere, et longius ab Eusebii mente, mss. quod scio omnium in tertio libro ibi laudando consensus evincit, etiam eorum, inquam, qui utramque collectionem retinent. Scis porro, Eusebium in hujus praefatione libri solos 479 pro 480 annos ab exodo ad Salomonis templum supputare : quia de re vide iterum, si lubet, modo laudatum Goarum.

Ibid. Hasce a diluvio ad Moysem, et ab Adamo ad diluvium, ut et subsequentem collectionem annorum 4169, ab Eusebii calamo profectas esse, vix credam, aut non vix quidem. Ad rem certe faciunt omnino nihil: siquidem auctor hoc in opere ita sibi proposuit, solos ab Abrahamo annos digerere, ut præcedentes a mundi conditu semel atque obiter et verbo tenus in libri præfatione memoret. Tu vides quæ ad eum locum col. 26 et seq. nobis observata sunt. Ex eo patere studiosus nonnemo hæc acceperit: accepit certe Syncellus pag. 143, ubi ait, ab Adamo ad 9 Salomonis annos supputari $\alpha\alpha\tau\alpha$ Εὐσεβίου ὄρου juxta Eusebium 4170, uno supra ipsius Eusebii rationes. Nihilosecius ea rejicere contra mss. fidem non licuit: quin loco *simul* pro *similiter*, quod mendose legebatur, in postrema summa emendavimus eorumdem operum.

Ibid. *Sadoc*. Hunc restitimus proprie sedi in Hebræorum filo, cum inter Lacedæmonios antea peregrinus ageret. In Parmensi ms. non 8, sed 9 ab Aaron sacerdos dicitur. Syncellus tamen fidejussor Eusebiana recensionis: Ἐβραίων , inquit, $\alpha\alpha\chi\mu\alpha\iota\sigma\tau\iota\varsigma\ \eta'$ ἀπὸ $\text{Ἀαρὼν Σαδὸς ἐτροσεύετο κατὰ τὸν Εὐσεβίον, κατὰ δὲ τὸν ἀκριβῆ λόγον α' ἐστὶν ὁ Σαδὸς ἀπὸ Ἀαρὼν, κ. τ. λ.}$ Summus Hebræorum pontifex juxta Eusebium octavus ab Aarone *Sadoc* recensetur, qui juxta diligentioris laterculi ordinem undecimus invenitur. Reponit octavo loco, ut vides, ex Eusebio etiam chronici paschalis auctor. Scaliger ait: In posteritate Aaron duo fuere *Sadoc*: prior undecimus ab Aaron (I chron. vi. 8), posterior decimus octavus ab eodem Aaron (Ibid. 12). Is vixit sub Davide (II Samuel, vii, 17). Hoc autem anno 985 sacerdotio fungebatur non iste *Sadoc*, sed Azarias proavus istius *Sadoc*, quod miror (I chron. vi, 10). Erat enim quintus decimus ab Aaron. Quare nodus ille meliore vindicæ indiget, quam me. Sed quod hic dicitur, hunc *Sadoc* fuisse octavum ab Aaron, aut deest nota denarii numeri, cum fuerit octavus decimus, aut est error solemnium auctoris. Tu, ne longiores æquo hic simus, adito criticos sacros maxime in III Regum i.

Ibid. *Sylvius*. Verba *Sylvii Ænæ filius*, Parmensis ms. tacet. Dissentit in annis Syncellus; sed manifestis aliis in Latinorum regum serie describenda mendis non caret.

Ibid. *Agelus*. Emendare præstat Syncellum ex alio apud ipsummet loco Diodori de Corinthiorum imperio pag. 143, ubi Ἀγέλας ἵνῃ λ' ,

quemadmodum apud Eusebium, regnasse dicitur.

Col. 329. *Carthago*. In Scaligerana editione ante duos annos hæc refertur sententia: legitur quoque condita pro conditur. His que multa diximus de hujus conditu urbis superius ad num. 798 et ad num. 971, adde nunc tantopere vexatum Josephi locum antiquit. lib. ix, cap. 14: *Hujus* (Pygmalionis) regni anno septimo soror *Dido* in Africa civitatem ædificavit *Carthaginem*. Itaque colligitur tempus a regno *Hiram*, usque ad ædificationem *Carthagini*, annorum 135 et mensium 8. Cum vero duodecimo anno hujus regni in Hierosolymis ædificatum sit templum, sit ab ædificatione templi, usque ad constructionem *Carthagini* tempus, annorum 143, mensium 8. Verum hæc summam ex præcedentium imperiorum annis haud confici, notatum est ante nos doctis viris. Sunt adeo qui putant, Josephum non modo summam illas per summam oscitantiam transposuisse: sed et in annis Pygmalionis peccasse, cum septimum pro quadragesimo septimo scripsit. Eam culpam alii mutant in librorum rejicere. Consentit tamen Josepho Velleius Paternulus lib. i, cap. 6, ubi *Carthaginem* per id temporis conditam a *Didone* refert, quod *Lycurgus* Lacedæmonis legum auctor fuit. Scilicet a *Lycurgo* ad annum proxime olympiadas præcedentem, *Eratosthenes* apud *Clementem Alexandr.* annos 408 tradit fluxisse, qui juxta Josephi mentem in annum *Cathagini* condite primum incidit.

Col. 333. *Tertio mare Thraces obtinuerunt*. *Primus* Palatin. ms. hæc ἔσαν anno subsequenti, Scaliger insequenti alii apponit. Quod dicitur in Græco ἴνῃ δ' , annos 79, *Thraces* maris imperium obtinuisse, colligas ex Syncelli contextu, librorum esse vitium pro δ' 19.

Col. 334. *Homerum et Hesiodum*. Hæc refert Scaliger ante annos duodecim: que et putat abs Hieronymo assuta. Porro ita rationes suas inquit ex isto Gellii loco: *Homerum ante Romanam conditam viasse. Sylvius* *Albæ* regnantibus, annis post bellum *Trojanum*, ut *Cassius* in primo *andaniam de Homero* atque *Hesiodo scriptum reliquit, plus centum atque sexaginta; ante Romanam conditam, ut Cornelius in primo chroniconum de Homero dicit, annis circiter centum et sexaginta*. Tempus convenit. Nam anni 160, cum numero 935, in quo *Trojæ* casus, compositi conflant numero præsentem 995, uno anno minus, quod

est negligendum. Atque hæc ex historia Latina *Cassii*, vel potius ex *Gellio*, *Hieronymus* hic annotavit. Tu reole que superius nos de *Homeri* atque *Hesiodi* ætate observamus.

Col. 333. *Smendis*. Apud Scaligerum *Smendis*, et Græce Σμενδῖς , reliquis omnibus libris contradicentibus. African. Σμεδῖν , al. Σμεδρῖν vocat. Oppide autem gravius peccat in ejus regni annis Scaliger, qui solos ei tribuit 19, cum integros 29 assignent *Eusebius* atque *Africanus* ex libro tertio *Manethonis*, ac totidem *Hieronymiani* quoque codices pari consensu præferant. *Cl. Perizonius* cap. 4 *Ægypt.* orig. non dubitat quin rex *LVII. Amedes*, sit idem qui in hæcæ dynastia *XXI* primus est *Smendes*, cum et nomen in una tantum littera, et spatium regni uno tantum anno discrepet. Reole que superius dicta sunt de *Amemnemne* ad num. 803.

Ibid. *Prymnas*. Ita et nostri codices præferunt et vetustiores editiones. Primo Palatino *Prymnis*, dicitur: Scaligero *Pramnis*, et Græce Προμνῆς , quemadmodum et *Pausania* in *Corinthiacis* cap. 4: *Diodoro* apud *Syncellum* pag. 143, Προμνῆς : ipse autem præfert Πρόμνης .

Col. 335. *Doryssus*. Rectius in Scaligeranis *eclogis*, et apud *Pausaniam* in *Laconicis* *Doryssus* hic dicitur, ubi et *Agesilaus* *Doryssi* filius ac successor memoratur: $\text{Τὸς δὲ ἐπιπέδῃ βασιλεύσαντας τῆς οὐλιæ τούτης, Δόρυσσος τὸν Λαδοῦσα, καὶ Ἀγησίλαος Δορύσσου}$ *Ita qui in regnum ex hæc familia successerunt, Doryssum Labota filium, et Agesilam Doryssi*. Latini quidam mss. *Dorintus* et *Dorintus* vitiose habent.

Ibid. *Que vocabantur Juda*. Idem ferme habetur in Græcis, ἐκ φύδης Ἰουδα ; quod est quidem commodò accipiendum; neque enim, ut ait Scaliger, *Judæi* dicti, quod reges eorum essent ex tribu *Juda*, aut stirpe: sed quod ipsi ex ea tribu essent, adeoque reges *Juda* dicti sunt *Roboami* successores, quod in ea tribu regnariet, non quod fuerint ex ea stirpe. Quantum neque illa distinctio regum *Juda* atque *Israël* perpetuo observatur, ut videre est II *Paralip.* *xxi*, 2, et *xxvii*, 19; notumque præterea *Jude* præter *Benjamin* etiam *Simeonitas* accensios esse, et *Danitarum* partem.

Ibid. *Sylvius*. Penes Scaligerum, sub uno eodemque titulo, *Latinorum VII Sylvius Attius, sive Ægypus, Albæ superioris filius, regnavit annis 24*. In mss. Palatinis *Athys* dicitur, in aliis *Athis*, et apud *Eutropium*. Sane, inquit *Schurzleis-*

chius, nomen Romanum est *Athys*. *Eugenius V.* *C.* epigrammate inter fragmenta *Petroniana* relata:

Dux *Atis*, armiger at *Sceva*, *Rufinus* eques.

Alius est *Athys ille Phrygæ, obscurus*, secundum *Arnobium* lib. i adversus gentes, et *spulatus viro*, qui etiam *Attos* et *Attis*, et *Attia* scribitur, et de quo plura in *Galliamo* suo *Catellus*. Videtur acceptum a *Lydis* nomen. *Herodotus* lib. i, cap. 94, *Atym* memorat *Lydi* patrem, quem *Strabo* unum ex *Herculis* et *Omphales* nepotibus fuisse arbitratur. Sed et *Athys* alter e *Cresii* filii appellabatur. Græca apud *Syncellum* *Luxatione* mendicque aliis laborant. Qui septimus illi est, Ἀγγύσιος *Solomon* dicitur, ac solis regnasse annis decem perhibetur; qui Ἀγγύσιος Σολομὸς appellatur, octavum locum tenet; regnatque annis viginti. Necesse adeo fuit, Græca e *Scaligero* describere.

Col. 334. *Samos condita*. E duodecim urbibus, quas in *Asia* oris maritimis *Iones* coniderunt, una est *Samus*, quam tradunt *Proelen* occupasse cum magno *Epidauriorum*, quos secum adducebat, numero, ejusque priores incolas vi adgesse, ut se suosque in penatium societatem recipent. Porro insulam olim, cum eam *Cares* tenerent, dictam fuisse *Partheniam*, deinde *Anthemum*, post *Melampyllum*, denique *Samum*, postquam eo traducta colonia fuit e *Cephalonia*, que Σάμος et Σάμη olim dicebatur; ut ex *Strabonis* lib. *xiv*, et *Plinii* *v*, cap. 31, compertum est. Vide et laudatos *Scaligero*, *Velleium* et *Jamblichum*, et præterea *Nican-drum Alexiph.* *v*, 148 ejusque scholastem. Ad *Smyrnam* quod attinet, audiendus in antecessor *Schurzleischius*, qui cum supra ad num. 964 dictum sit de *Myrinæ* conditu, quod aliis *Smyrna* dicebatur: Quid ergo, ait, si hoc loco *Hieronum* velit, partem urbis *Ephesio*, $\text{τὴν μετὰ Τρηλείης; τε καὶ Ἀέτρης ἀπέτι}$, que *Smyrna*, teste ex *Hipponacte* *Strabone* lib. *xiv* Ἰωνῶν , p. 633, vocabatur, hoc tempore esse conditam? Nemini tamen obtundimus sententiam nostram: at hoc tantum adjungimus, inscriptionem veteris nummi, a Palatino evulgati, $\text{ΕΠΙ ΑΡΧΙΕΡ. ΑΣΚΑΗΠ. ΕΦΕ. ΠΑΡΑΛΙ. ΣΜΥΡΝΑΣ}$, inde mihi videri explicandam. *Latinus* putat, de tribus diversis locis, *Epheso*, ora maritima, et *Smyrna*, quorum *Asclepiades* pontifex esset, agi. *Spanhemius* de duobus locis, *Epheso* et *Smyrna*, quia utraque παρὰ τὴν dicta, inscrip-

tionem accipit. Nos eam de una Epheso interpretamur, sed nec tamen de tota, verum de ista tantum ejus parte, vel πόλις, quæ mare versus sita erat, quæque Ἐφεσὸν παράλιαν Σμύρνα vocata est. Sane illam Ephesi partem παράλιαν fuisse mentio Διόσκορι ἀπέρι, quæ eo loci erat, satis declarat, et potest idem et reliquis Strabonis verbis hand difficulter colligi. Et in curis posterioribus : Smyrnam, inquit, Lydia fuisse ascriptam, probat Janus Rutgersius V. L. lib. II, cap. 1. Potuit Smyrna suburbanus vicus Ephesi esse, ut Chalcedon Cypoleos suburbium fuit apud Nicophorum lib. xv, cap. 3. Ita ille. Sed neque absimile veri autumo, significare voluisse, sive Eusebium, sive Hieronymum, hoc ipso quo rem ordine enarrant, Smyrnam in duodecim Ionicarum urbium, e quarum quidem numero non erat, quæ tempore adlectam societatem, id fuisse Strabo sub initium lib. XIV luculentissime tradit, Ἄλλα μὲν δόξα ἐστὶν αἰεὶ Ἰωνικαὶ πόλεις· προσεδήθη δὲ ἑστέρον καὶ Σμύρνα εἰς Ἰωνικὴν, ἀναγεγόνειον τῶν Ἐφεσίων. Hæc sunt duodecim Ionice urbes : postea etiam Smyrna in Ionicam societatem assumpta est, auctoribus Ephesiis. Notatum quippe eidem Straboni atque Eustathio in Dionysium perieget. v. 828 antiquitus una habitasse, ipsamque Ephesum aliquando Smyrnam appellatam. Quod laudatus etiam Scaligero Velleius Paterculus lib. I, cap. 4, docet, Æolica migrationis tempore, ipsique ab Æolis conditam, confirmat etiam carmen Homero tributum, quo cæcitate suam deflet v. 6, atque Herodotus lib. I, cap. 49, qui addit dirutam fuisse postea ab Ionibus, qui eum sibi agrum vindicaverunt. Instaurantur iidem hand multo post : erat enim Homeri ætate, quod notat Herodotus in ejus vita, ἐκαστόν ἢ Σμύρνη. Quanquam plus simpliciter vice inter Ionas fuisse transcripam, colligas ex Vitruvio lib. IV archit. c. 1, qui eam Attali et Arsinoes beneficio receptam prodidit. Sed que ejus fuerint subinde fata, scire nihil nostra interest. Herodotus modo laudatus in vita Homeri : Anno, ait, duodevicesimo postquam Cuna fuit habitata, Cuna coloniam in Smyrnam deducunt. Tum, nomen imposuit Smyrnam Theseus ab uxoris sue nomine, etc. Hic Theseus e primariis Thessalorum fuit, qui Cumam condiderant. Aristides orat. tom. I, p. 463, Atheniensem hunc Thesea dicit, quod sentit etiam laudatus Scaligero auctor epigrammatis in Pisistratum lib. IV antholog. c. 4. Cætera, quæ de Smyrnonum conventu Scaliger ex Plinio memorat,

confer cum his quæ Cellarius habet geograph. antiq. lib. III, cap. 5 : neque enim his vacat longius immorari. Unum addo, pro ampliatate, in Parmensi ac primo Palatino ms. legi amplifecta.

Col. 335. Peritades. Apud Jorandem et Scalligerum Pyritades, et Græce Περικτιδής : in Palatinis aliquot mss. Peritades, et Partitades, denique et Piricidēs in vetustioribus editis libris dicitur. Impressam scripturam Parmensis et Palat. primus mss. probant.

Ibid. Thræces Beryciam occupaverunt. Huic numero et loco assignant hanc ἔξιν ac vetustiores editiones, tum Parmensis et Palatinus primus ms. et Freherianus optimæ note apud Scalligerum, qui maluit tamen decennio post eam referre. Porro de ipsa historia idem prolixè agit in notis, quas confer, si libet. Schurzfleischius Berkelium de Beryciis edisserentem ad Stephanum laudat, additque de suo isthæe : Strabo profecto lib. XII, p. 344, τοῖς Βεβρυκῶν Θρηάκις ἐπέβη. Neque aliud vult Apollonius lib. II Argon. initio. Sane enim et Bithyni Thræces erant. Theuedides lib. IV : Βιθυνῶν Θρηάκων, οἱ εἰσι πέραν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, meminit. Ibi schollasta p. 302 ed. Stephani : Συμετοῦσα, inquit, ἔτι καὶ οἱ Βιθυνῶν Θρηάκις, Sallustius apud Isidorum, Bithynia, ait, multis nominibus appellata fuit. Nam prius Berycia dicta, deinde Mygdonia, et reliqua. Hinc mythologi Bithyniam ἀπὸ Βιθυνῶν τοῦ Διὸς καὶ Θρηάκις τῆς Τιτανίδος, apud Ἰθωνογράφου, dictam volunt. Arrianus etiam περιήγησι πάντοσιν Ἑλλάδος, pag. 14 vol. I geogr. min. Μέγχι τοῦδε, inquit, Θρηάκις οἱ Βιθυνῶν, ὧν καὶ Σεννοπέδον ἐστὶν ἀνεγείρατο. (Ἀναβόλ. lib. VI, c. 3) μνηστήρην ἰταυράσατο, ἔτι μαχηθέντων αὐτῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν.

Col. 333. Susakim. Atque hæc Scaliger solido decennio anticipat. In textu ræ Egypti legit, et spoliat, pro spoliat. In notis denno calumniose multa ait fuisse abs Hieronymo pretermissa, que certum est, Syncellum exaggerasse de suo. Quoad facti historiam, hic qui Susachia Græco metaplasmo dicitur, ille est Sesæ III Reg. XIV, 23, et II Paralip. XII memoratus. Quod rex dicitur Ægypti, cum Suedes adhuc regnaret, alium ab eo significari putandum est, qui in diversa Ægypti parte, Libya scilicet atque Æthiopia, ut alias contigisse manifestum est, regnum obtineret, Scaliger cum sentiat, pro uno eodemque habitos ab Eusebio, cæcutiat in hac ipsa sua hypothesi : Si unus, inquiens, rex tunc erat in Ægypto, isque binominis fuit, nul-

lus alius esse potest præter septimum XXI dynastie nomine Susennem, qui an. regni sui 13 hæc expeditionem in Judeam fecerit. Pace dixerim docti viri, abnormis ratiocinatio hæc est : Si Smedes et Suachim unus idemque rex erat, Susennem hic erat. Ille, quem δούραρον ponit, primus hujus dynastie rex est : iste, ad quem repente delabitur, septimus, sive ultimus. Nimirum ipse, non Eusebius, ita rationes suas ex Manethone composuit, ut Roboami et Susennis tempora convenirent. Pendent vero isthæ ex alia, quem Scaliger tractat, et quæ eruditorum ingenia exeret etiamnum, questione de Susachim, num ipse sit, qui exoticis scriptoribus, certe Herodoto, Sesostris appellatur. Unus pro cunctis Josephus antiq. lib. VII, c. 40 : Deus autem Susacum, Ægyptiorum regem mittit, qui contumeliam in ipsam penam exigeret. De quo in errore lapsus Herodotus, ejus res gestas Sesostridi attribuit. Hic enim Susacus anno regni Roboami quinto exercitum contra illum adhecat multis militum myriadibus constantem. Illum enim ex Ægypto comitatis sunt curus numero quidem mille ducenti, equitum vero sexaginta milia, pedumque quadringenta milia. Ad ductorum plerique Libyes erant et Æthiopes. Cum igitur in Hebræorum regionem irrupisset, validissimas Roboami urbes absque pugna cepit, usque præsidio firmatis, postremo Hierosolyman invasit. Et paulo post : Cum autem Susacus urbem absque pugna in suam potestatem redeisset, Roboamo præ metu eum intra muros occipiens, pactis quibus convenerant non mansit, sed templum diripuit, thesaurosque cum Deo sacros, tum regis eximavit, myriadibus innumeris auri argentiq; exportatis, ut nihil prorsus relictum esset. Ex hoc præcipue loco pugnant, tam qui asserunt Sesacum eundem atque Sesostrim fuisse, viri doctissimi, Tornellius, Scaliger, Marshamus, Carpentinarius, Bochartus, Stillingflatus, aliique : tum qui contra illos omnes sentit, cl. Perizonius Ægyptiacar. origin. cap. 8 et seqq. usque ad 17. Si enim, inquit, credidisset Josephus, quod volunt, utrumque fuisse revera eundem, et tantum Sesostrim nominari ab Herodoto, qui Susacus nominatur ab Hebræis, simpliciter absque erroris crimine id memorasset, cum exigua sit discrepantia inter Sesacus, vel Sisacus, et Sesostris, et in omnibus ferme S. Scriptura nominibus, que et apud Græcos scripores occurrunt, longe major reperiat. Nihilosecius integrum Josephi contextum Perizonii senten-

tie non astipulari, quin potius abesse, egomet sentio, et siquidem per notaram angustias liceret, probaturum æquæ lectoribus confido. Vide interim Guglielmum Jamesonium in spicilegio antiquitatum Ægypti cap. 13, 14 et 15, ex parte, ubi singula Perizonii argumenta ad examen revocat refutatque : et non Josephum modo, sed et reliquos omnes auctores antiquos quos laudat, Manethonem, Herodotum, Flacum, Plinium, Justinum, Jorandem, Orosium, etc. causam ipsius plane jugulare, ipsum denique sibi Perizonium contradicere ostendit.

Col. 335. Asa. Intersevit Scaliger de suo justus, neque enim in ullis sive mss. sive editis libris cognomen istud reperire est. Habet tamen quid simile Josephus antiq. lib. VIII, c. 12, initio : Asanus Hierosolyman rex erat, vir moribus optimis, ac Dei studiosissimus, qui nihil vel faueret vel cogitaret, quod non pietatem legumque observantiam respiceret.

Ibid. Abimelech. Pontificem maximum Abimelechum, quem Scaliger ignorat, et quo nomine nullum fuisse pontificem maximum, affirmare audeat, facile Eusebius accepit ex Clemente Alexand. Strom. I, qui et divisum Hebræorum regnum sub ejus pontificatu narrat. Scitum porro in antiquis libris sæpius Abimelechum et Achimelechum ob similitudinem confundi. Proinde Scaliger, cum in chronico, ut vocat, Casauboniano scriptum invenisset Ἀχμελέχ, denuo confidenter pronuntiat, ita sine dubio scripsisse Eusebium, divinando ex I Paralip. XXV, 3 : falli autem splendide, cum locus ille ad ævum Davidis, non ad Asæ pertineat. Nemo qui veteres libros norit, et quod diximus, ex Clemente Eusebium hausisse, non sentiet, temere istud atque injuria dici.

Ibid. Pseusenes. Africano, Ψευδένης ἢ Ψευδής : qui et annos ei tribuit μς', non, ut falso supputat Scaliger, μς'. Syncellus ex veteri chronico Ψυδώνον vocat, ejus annos solos 25 ascribit. Parmensis mss. Pseusenem, quemadmodum et Palatini quidam, teste Schurzfleischio, alii Pseumenem, vel Pseumenem, primus Pseusenem, denique vetustiores editi cum Sichoardo Pseusenem appellant. Scaliger doctusque alii viris non alius hic videtur esse a Sesaco sive Susachim illo, qui, ut paulo superius notatum est, Roboamum invasit, thesaurosque templi explavit. Sunt adeo et qui Pseusenem, rescribi Sesacenes velint. Tu vides quæ

superius diximus ad Smendem, et paulo post dicemus ad *Senscorim*.

Ibid. *Thraeces mare occup.* Hanc, et quæ gemina occurrit post sex annos periocham Scaliger penitus prætermisit, cum tamen in Freheriano optimo omnium ms. fuisse simpliciter saltem vice ad num. 1036 annotatam, non diffideatur. Semel quoque in primo Palatino ms. ad num. 1 Latinorum: in aliis vero tribus, ut et Parmensi apud nos, bis eadem recurrit. Ac fuisse quidem ab Eusebio gemino loco est diversorum placitis appositam, ipse, quem laudamus ex Synkello, Græcus textus ac series indicio sunt.

Col. 335. *Prophetabant Achias, Samæus.* Scripsit Clemens loco dudum laudato, quem ob oculos habuisse Eusebius videtur: *Prophetabat autem Achias Silonites, et Samæus filius Amame, xai ó k' Iotha áraθhōn trí 'Pobhzi, xai pporrhēzēs trí tois θρααατηρίοις, et qui ex Juda abiit ad Roboamum, et prophetavit adversus altare.* Nec fere dissentiunt Græca, quæ ex Synkello laudamus. Hieronymus tamen alio sensu, apud altare interpretatur pro *adversus*: tum ipsi Samaritæ altare illud attribuit. Atque hæc mirum magis, Scaligerum non animadvertisse, qui tam seipsum, et cum bene habent, s. interpretis verba cavillatur. Porro nec vere quidam ex antiquis, eum qui e Juda profectus, adversus altare Betheliticum prophetavit, Samæum ipsum fuisse arbitrantur, aut certe ita appellant. Tertullianus de jejuni. cap. 6: *Samæus, homo Dei, cum exitum prophetasset idololatriæ introductæ a rege Jeroboam, post manum ejus regis arefactam, etc.* Alii *Adoiam*, vel *Jadon*, et *Addo* vocant. Qui subsequitur *Hieu*, alias *Jeu* dicitur, et aspiratione interposita, *Jehu*. Pro *Joede*, vel, ut alii editi habent, *Joed*. Græca *Ioufā*, Joel præferunt. Videtur et Schurzleischio intelligendus *Iothaís ó θροαυλός áρρηρετός*, ut Synkello pag. 130. Jam quæ sequuntur apud eundem, et nos parenthesi inclusimus, indicio sunt ex Hieronymiana interpretatione librariorum solemnium lapsu ob similibus ferme vocis occursum, excidisse statim ab Azaria isthæc, et ejus filius *Zacharias*: quæ eum sequentibus alio, atque impressi reddunt, sensu connectuntur: neque enim Azarias *Addo* cognominatus, sed ejus filius *Zacharias* dicitur. Pro *Anani* postremo apud Scaligerum est *Ananias*. Adito criticos sacros.

Ibid. *Principium 61 jubilee.* Dispunxit hæc Scaliger, quæ in duoduo codicibus in margine

9 anni Asa repererat. Absunt vero etiam a Parmensi, quod præcipue utitur ms. nec in Palatinis quatuor, quos Schurzleischius consuluit, memorantur. Ad hæc Scaliger: *Erat, inquit, annus ab Adam 2996, qui sunt 61 hebdomas absoluta. Itaque erat annus septimus 62 jobel.*

Ibid. *Copys.* Qui *Káππος Σδδδδς*, Synkello appellatur, nono donatur loco, annisque regni *λα'*. Attamen et in primo Palatino ms. *Copys* dicitur, plerisque aliis *Copys*. Græca *Káππo* vocat Strabo, quem et Capus conditorem facit. Scaliger hanc subsequenti periochæ ita necit uno sensu, *Capis Silvius Attii superioris regis filius, annis 28.* Sed illud additum *Silvius*, libri non pauci ignorant: alterum vero *Attii* nomen ne unus quidem, quem scio, habet.

Col. 337. *Ophrathæus.* Jornaandi *Ophrathæus* dicitur, Parmensi ms. aliisque Palatinis, teste Schurzleischio, *Ophrates*. Synkellos ex Africano uno anno plus, sive 21 et tribuit.

Ibid. *Ela.* Josepho antiquit. lib. viii, cap. 6, *Ἡλασος* nuncupatur, ut et *Ἀραβίος*, qui subsequitur, et qui in Palatinis quoque tribus ms. *Amrius* dicitur.

Col. 339. *Nephercheros.* Africano *Νεφελήρης* dicitur: Synkello ex veteri chronico *Νεφελής*: quamquam apud eum et inverso ordine subsequenti *Amenophi* postponitur, ac duobus supra aliorum rationes regni annis donatur.

Ibid. *Phorbas.* Meminit laudatus Scaligero Pausanias Eliacor. poster. cap. 19, ejus temporis, cum *Phorbas summæ reipublicæ apud Atheniensis præses*: *Ἀθήνην ἄρχοντος Φόρβουτος.*

Ibid. *Bacchis.* Ex Parmensi et primo Palatino. Antea erat *Bacis*, et *Bacida*, apud Scaligerum æque bene *Bachiada*. Luculenter Diodorus Siculus apud Synkelum, *Bacchis nobilitate cunctis majores supereminuit, ideoque evenit, τὸς μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντας. οὐδέτι Ἡρακλῆδας, ἀλλὰ Βαζυλιάδας προσηγορεύεσθαι, ut qui deinceps regnum tenuerunt, non Heraclitæ amplius, sed Bacchiadæ appellarentur.* Nimirum Alete posteri hactenus dicti Heraclide: quod significare voluit et Pausanias in Corinthiacis cap. 4, ubi Heraclidarum ab Alete quinque ætates, totidemque alias Bacchiadarum a Bacchi supputat. De his Strabo lib. viii, pag. 580: *διακόσια ἑτη σφεδόν τι κατάρχον τῆν ἀρχήν, ducentis fere annis imperium obtinuerunt.* Plura hæc de re Syllburgius ad Pausan. Eliacor. lib. 1, cap. 19, quæ teste Schurzleischio, digna lecta sunt.

Ibid. *Ophrathæus.* Plano abijt diversa Africano, sive Synkellos, ab Eusebio in hujus et subsequentis, postremorum Assyriæ regum, nominibus, regniq; eorum annis recensendis. Hic illi dicitur *Ἐφραθῆς*, *Ephcheres*, cui et annos 52 tribuit. Noster, quod credere par est, sua ex aliis atque illis monumentis veterum hausit. Nemo sane facile credat, quod obloquitur Scaliger, excidisse verum nomen Eusebio, adhuc prioris Ophrathæi nomen in animo habenti. In primo Palatino *Ofraganæ*, in reliquis *Ofrathæus* scribitur. Jornaandes his aspirat *Ophrathæum*, Scaliger *Ophrathæum* maluit. Variat et Græca *Ἐφραθῆς*, et *Ἐφραθῆς*.

Ibid. Apud Hebræos. Augustin. lib. xviii de civit. Dei, cap. 31: *Tres prophete de minoribus, Abdias, Nahai, et Ambacum, nec sua tempora dicunt ipsi, nec in chronicis Eusebii et Hieronymi quando prophetaverint inventur. Abdias enim positus est quidem ab eis cum Michaa, sed non eo loco ubi notantur tempora, quando Michæam prophetas ex ejus litteris constat: quod errore negligenter describentium labores alienos existimo contigisse. Duos vero alios commemoratos, in codicibus chronicorum, quos habuimus, non potuimus invenire.* Hieronymus tamen in Abdiam c. 1: *Hunc, inquit, esse aiunt Hebræi, qui sub rege Samariæ Achab, et impiissima Jezabel pavit centum prophetas in specubus, qui non curvaverunt genu ante Baal: quibus plane confirmat, eum fuisse ætate Josaphat regis Juda. Facile vero Augustinus, quod ipsemet suspiciatur, mendoso utabatur exemplari.*

Col. 339. *Amenophis.* Penes Africano, nisi scribarum illud est mendum, *Ἀμενοφθῆς* appellatur, in veteri chronico apud Synkelum *Ἀμενοφθῆς*. In Latinis quoque libris *Ammonephus*, et *Amenophas*, et *Amenophthis*, ut in primo Palatino ms. reperire est. Dictum quoque alias ad horum seriem regum de varia nominis hujus scriptura.

Ibid. *Carpentus.* Neque hic potuit abs Synkello excudij. In primo Palatin. ms. annotante Schurzleischio, *Carpentius*, penes Gobelinum Personam et Sichardum, *Capetus*, ad libri oram, at *Carpentus*, et *Calpetus*. Postremam hanc scripturam, quam et Scaliger in Græco præfert, veteris metaplasmis litterarum a in al, exempla multa confirmant. De more autem Scaliger uno sensu habet, *Carpentus Silvius superioris regis Capis filius annis 13.*

Ibid. *Quarti mare obt.* Rhodii. Juxta aliorum

sententias quintos in maris dominatu Rhodiodi, notatum Synkello est.

Ibid. *Pseudopropheta Senechias, Eliezer.* Hand satis jure suspectum hunc habet Scaliger, cum monumenta, e quibus Eusebius hausit, non lateant.

Ibid. *Osochor.* Hic in veteri apud Synkelum chronico desideratur: anni autem hujus sex Nephecheri tribuuntur.

Col. 341. *Psinaes.* Antea mendose lectum *Spinaes*; in aliquot mss. teste Schurzleischio, *Pinaes*, ferme juxta Africanum *Πινυζής*, legitur.

Col. 339. *Tiberinus Silvius.* Synkellos, ut vides, ad quinquaginta unum usque clargitur. Et Scaliger quidem pro *vo'*, quæ antea erat numeralis nota, commodè proposuit x' ad Hieronymianæ interpretationis exemplar, similitudine etiam γ et λ litterarum adductæ. Verum contra Syncelli mentem factum id esse, reliquæ rationes, et regiarum ætatum summa manifesto evincit. Mox pro *Carpenti*, quod restituumus ex Parmensi ms. haud coherentem, *Capeti* retinuerat Pontacus. Scaliger, expuncto altero nomine, *Tiberinus*, utramque *ἔξω* de more uno sensu necit. Postremum verbum *dicebatur*, pro quo *vocabatur* apud Scaligerum, in Parmensi alisque codicibus reflectit. Græcum reliquum textum ita restitui jubet Schurzleischius, *Ἀρ' ὅς καί ὁ ποταμός Τίβερης προσηγορεύθη, ὁ τὸ πρὶν Ἄλλουλα καλούμενος.* Omnino enim *Τίβερης* et *Ἄλλουλα* corrupta nomina esse judicat, et Goarium id genus menda dissimulantem satis acerbè perstringit. Ceterum nota historia ex Livio, Eutropio, atque aliis.

Ibid. *Megacles an.* 30. Quod solos, ut vides, annos 28, Synkellos huic tribuit, ab aliorum fide monumentorum discedit.

Ibid. *Prophetabant Elias et Eliseus.* Hæc in Parmensi ms. periocha penitus desideratur: sed neque habetur continenti serie in Græco. Ad hæc *Eliseus* antea scribebatur.

Col. 341. *Elias rapitur.* Atque hæc de Eliseo rapto Parmensis ms. ignorat.

Ibid. *Pusennes.* Corrupta lectio illa est Africani, quæ solos ω', pro λ', ut ad oram libri emendatur, sive annos 14, pro 30, Psenens tribuuntur: ac porro falsum est quod ait Scaliger, Eusebium 21 annos de suo dare, ut rationes suas æquet.

Col. 339. *In Latina historia.* Nemo non sentit istud ex Latina historia testimonium non ab

Eusebio additum fuisse, sed abs Hieronymo. Scaliger, qui hanc periocham biennio anticipat, injuria etiam accusat s. scriptorem de quadraginta annorum *περιόχη*, quod annus 124 ante Romanam conditam conveniat num. 1160. Ut enim se ita res habeat, non suo tamen ille sensu calenlos istos posuit, sed quod ad Agrippæ regis ætatem testimonium pertinebat, ascripsit. Par ratio est, ubi de Cornelio Nepote, cujus supputatio ann. 100 ante primam olympiadem, num. 1138, refert: ideoque eo magis, quod licet non ab olympiadem epocha, sed (ut testatur A. Gellius noct. Attic. lib. xvii, c. 21) ab annis circiter centum sexaginta ante Romanam conditam, Romæ ætatem Nepos constituat: annorum tamen juxta ejus rationes summa ab eodem illo num. Abrahamico fuerit inenda. Adeo non aliud Hieronymus hic loci, quam variorum sententiâs, ad verbum ex Latina historia, retulisse voluit. Et est revera apud Eutropium, quod *Silvii Agrippæ tempore in Græcia Homerus floruerit*. Cætera de Euphorbo historico, ut in Parmensi etiam ms. dicitur, præoccupavit Schurzleischius, *Euphorbium*, inquens, historicum nesciunt quidem erudit. *Euphorbus* vocatur a primo Palatino, quomodo Marianus quoque legit. Rectissime Scaliger reposuit *Ephorus*, qui Tatiano, et Plutarcho, atque A. Gellio, de Homero scripsisse dicitur. Sane *Ἐφωρος* pro *Ἐφορος* scriptum etiam invenies apud Eustathium ad *Iliad.* Δ, pag. 363, tametsi indicis in hunc scholiastam auctores apud Fabricium lib. xi bibliothecæ Græcæ, tanquam diversum ab Ephoro scriptorem, eum considerant. Novi tamen alios, qui malunt *Euphorion* in Hieronymo rescribere. Suspiciantur enim eum in *ἠράκτους* suis hac de re egisse. Et verum est, quod et ipse sæpius *Ἐφωρος*, ut apud scholiastam Pindari ad *Iliad.* β' *Ἰσθμίου*, et Eustathium ad *Od.* γ, pag. 1870, dicatur. Verum illi abundant suo sensu, nos, cum Scaligero facere, tutius putamus. De Ephoro enim constat, quod Hesiodum Homero Hesiodi *ἀνέλετο*, multa majorem esse voluerit, istiusque ætatem ad numerum Abrahami 881 retulerit. Vide Syncellum edit. Paris. pag. 173, et que ad num. 1207 dicemus. Contra Euphorion apud Clementem Alexandrinum Homerum Gygis æqualem eredit, cujus regni initium olympiadi xviii, que incidit in num. 1309, assignavit.

Col. 344. *Quinti mare obtinuerant Phryges*. Pro *Phryges* ms. Parmensis *Phrygenas* habet, ut et

tres Palatini, totidemque Pontaco laudati codices, unus Palat. *Phrygene*: in quem locum probe notatum ante nos Schurzleischio, fortasse legendum *Phrygiani*, ex Stephano juxta Salmasii emendationem, τὸ θρωκὸν Φρύξ, καὶ Φρύγες καὶ Φρυγιστοί. Ad hec, cum addat Syncellus Græcis Eusebil, κατὰ δὲ τῶν ε', ut vox ἔτη desit, videri Casaubono ad Polyb. p. 194, illud ε' non pro sex annor. nota accipiendum, sed pro *ἔτος*, ut sensus sit, *juxta quosdam, sextas pro quintos dici Phrygas dominos maris*: quod est quidem ex Syncelli contextu verosimillimum. Cæterum hanc periocham Scaliger in Latino post duos, in Græcis post tres annos differt.

Ibid. *Gotholia an. 7*. In Parmensi ms. *Athalia* scribitur: solus autem *sex* annos ei tribuunt tum ipsum, quod laudamus, pascuale chronicon, tum S. Theophilus ad Autolyeum lib. ii, cap. 24. Et septimo tamen regni sui anno cæsam Athaliam II Paralip. xviii, 1 et seq. et II Reg. xi, 4 et seq. legere est; atque ipse ille alias in præpar. evangelica Eusebii statuit, S. Clemens ad usque *ἔτος* Eusebii.

Ibid. *Joidas... qui solus post Moysen vixit an. 130*. Mosem solos 120 annos vixisse, ex Deuter. cap. xxxiv colligas. Alii, quod minime difformemur, centum viginti et quinq. ei tribuunt. Verum cum Eusebio I Paralipomen. cap. xxiv, 15, et laudatus Scaligero Suida *κα'*, centum triginta.

Col. 343. *Diognetus*. Antea erat *Diogenes*, quod nomen ad meliorem note ms. fidem, Græcumque textum etiam in marmore Arundelliano emendavimus in *Diognetus*.

Ibid. *Eudemus*. Invenit Schurzleischius scriptum in primo Palatino ms. *Eudamon* vel *Eudamus*. Ipse putat *Eudamus* *Διογενί*, pro *Ἐβζαρος* scriptum: nam et *Ἐβζαρης*; dicitur Diodoro Syncello; quamquam ibi Goarus de suo *Ἐβζαρης* reposuerit.

Ibid. *Acrasapes*. Quemadmodum in vetustioribus editis, et duobus Palatinis mss. libris, ita et in Parmensi *Ocrasapes* hic dicitur, et Græce semel *Ἄκραζάπη*; Scaligero. Cæterum et *Acratobes* et *Ocrasapes*, et juxta Africanum *Acracarnes*, præter *Ἀκραζάπη* Syncelli, apud alios appellatur. Jubet Schurzleischius inquiri, num hic sit *Asazareth* ille magnus, qui memoratur II Esdr. v, 69.

Ibid. *Lycurgus insignis habetur*. Lycurgum floruisse ante primam olympiadem *ἔτος* *ἔτος*

πρωτόχρο, ann. 130, Clemens Strom. i scribit. Tatianus vero apud ipsum Clementem, solis *ἔτος*, centum: quod congruit num. 1140 post hunc annis ferme decem. Quæ levis quidem momenti differentia, fortasse etiam debet levioris esse, sive annor. tantummodo sex: si quidem hanc periocham post adhuc annos quatuor, seu ad num. 1134 Palat. primus ms. cæteris præstantior omnibus differt. Scaliger post duos tantum, qui tamen in eo splendide fallitur, quod contendit, sine dobio, ut ejus verbo utar, deesse in Trojano quinquaginta illos annos, quos Clemens insuper addidit, eamque notam congruere Eusebiano num. 1091. Atqui penitus e contrario, Clementem suo sensu exagerrasse, vel esse de ipso Lycurgi ortu accipiendum, nihil vero addendum textui Tatiani, quem facile in animo habebat Eusebius, ex aliorum testimonis evincitur. Nimirum idem ille Dieuchidas, quem Clemens, ex eoque Scaliger laudat, ἐν τῷ πρώτῳ Μεγαροῦν περὶ τὸ διακοσμήσιον ἰστορησῶν ἔτος ἕκαστον τῆ; *Ἴδου ἀλλοτῶς τὴν ἀρχὴν Δωδεκάηρου ἔτη: sentit circa ducentessimam nonagesimum annum a Troja capta Lycurgum floruisse*. Vix quinque demum annis minus quam Tatianus. Sed et Eusebius ipsemet alias lib. x præparat. evang. c. 3, multam quidem post Trojæ casum, ante olympiadas autem solis *ἔτος* *ἔτος*, Lycurgum refert. Ad hæc laudati Scaligero Phlegon, qui a Lycurgo ad primam olympiadem putat annos 118, et propius ad verum Porphyrius, qui solos 108 ponit. Verum multe erant de Lycurgi ætate atque invicem diversæ veterum sententiæ; nec desunt qui solis 39 annis prima olympiade antiquiorem eum Theydidæ, cujus videlicet annales a Dodwello adnotatos pag. 39. Cum primis vero consule Meursium lib. ii, cap. 1 miscellan. Lacon.

Ibid. *Zacharias*. Pontæus in corrigendis, pro *Zacharias* rescribendum *Azarias* jussit, cui tamen emendationi mss. non suffragantur. Videndus, quem laudat et Scaliger, Hieronymus, in Math. xxiii, 35. Eadem *ἔτος*; bis infra occurrit.

Ibid. *Aremulus Silvius*. Tres Palat. mss. sive *Romulus*, teste Schurzleischio, qui et *Romulum Silvium* dici Livio adnotat; cæteris, Aurelio scilicet Victori c. 18; Orozio lib. i, c. 22; Syncello, atque aliis *Aremulum*; Ovidio lib. iv pastor. *Remulum*, Dionysius Halicarn. *Ἀλλόδην* sive *Ἀλλόδην* vocal: Orosius solos 18 et annos regi impertitur. Quæ subsequuntur de præ-

sidio Albanorum, etc. Scaliger sentit abs Hieronymo addita fuisse ex historia Latina, ea nimirum de causa, quod tantum illa, ob impletatem *fulminat* interit, Græcæ apud Syncellum supersint. Laudati auctores de hoc ipso mortis genere inter se dissentunt. Hiati ferre absorptum fuisse, prolapsa simul cum eo regni in Albanum lacum, vetustiores tradiderunt.

Ibid. *Sesonchosis*. Mira hujus nominis *πρωτόχρο*. In ms. Parmensi *Sensecorus*, in Palatino primo *Sesonchosis*, in aliis *Sensecorus* dicitur. Scaligero *Sysonchosis*: in Græcis Africanis *Σύσση*, Eusebio ac Syncello *Συσσηγῶς*; tametsi qui hinc ordini apud Syncellum respondet, *Petuhastes* proprie sit, cui et annos quadraginta quatuor impertitur. Impressa lectio vetustiorum, et Sicardianæ editionis est. Cætera *Sesonchiam*, ut alii appellant, sunt qui *Susachim* illum S. Scriptura, de quo pallo superius ex Eusebio mente dicebamus, esse velint. Et maxima quidem nominis similitudo intercedit: notatumque præterea cl. Perizonio, abs Josepho de bell. Jud. vii, 18, Sæsaem ipsum appellari *Ἀσσηγῶν* vel forte *Σασηγῶν*, quod nomen convenit quam maxime cum *Asyehi* Herodoti ii, 136; hunc autem ab ipso Herodoto in tale tempus conferri, quod possit in Salomonis regnum congruere. Nihiloscilicet incertum hoc esse ex nominum similitudine argumentum, atque oppido incertorem temporum in universon componendorum rationem: Eusebium porro cum ad Smendis an. 12 refert *Susachim regis Ægypti* historiam, videri, pro eodem Smendim ac Susachim habuisse. Postremum quidem istud minime nobis probatur, et salva tamen, ut ubi ostendimus, res est. Verum et Scaliger ipse, cum pridem, et diximus, arbitratus esset, Susachim non alium esse, quam præcedentis proxime dynastiæ ultimum Susennem, atque ita Manethoni dynastiæ appasset, et Roboamini et Susemini in idem tempus regna concurrent: in canonibus isagogicis mutata sententia, hanc ipsam Sesonchiam pro Susachim habet, qui fuerit Susemini filius, et patre adhuc vivo, expeditionem illam in Judæam et Roboamum fecerit. Eius autem rationationi et calculis jure opponit laudatus Perizonius, ab omni ratione dynasticorum alienum esse, certe rarissimum, ut primus novæ dynastiæ rex fuerit ultimi superioris dynastiæ filius. Adjectus enim et ille superioris dynastiæ fuisset, ad quam æque